Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ,
[БУР]ЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

1921 оной 1-hээ гарана | № 174 (16697) | 1984 оной июлиин 29, воскресени | Сэн 3 мүнгэн.

ЭКОНОМИЧЕСКА РЕГИОНУУДТА, НЭГЭДЭЛНҮҮД БОЛОН ПРЕДПРИЯТИНУУДТА АЖАХЫН ЭДЭБХИ ҮҮСХЭЛ БОЛОН ЗОХЁОХЫ АЖАЛ ЯБУУЛГЫЕ ХҮГЖӨӨН ДЭЛГЭРҮҮЛГЭ ХАДАА ШУХАЛЫН ШУХАЛА, ИМАГТАЛ НИИТЭ ГҮРЭНЭЙ УДХА ШАНАРТАЙ ЗОРИЛГО БОЛОНО.

К. У. ЧЕРНЕНКО.

АЖАЛАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ ХӨӨРЭНЭ

[ХҮД]ЭЛМЭРИШЭН ХҮНЭЙ [ОМ]ОГОРХОЛ

...ай «Ажалаараа алдар соло ...н уряа доро хүдэлдэг юм. һа...э, үнэхөөрөөшье, гүнзэгы удха...эришэн хүнэй түлөө хэды шэ...н хэгдэдэг гээшэб. Манайшье ...ль» нэгэдэлэй гол предприяти ... 30—40-дэхи онуудта эндэ мо...дэг бишыхан завод байhан юм. ...гансал «Лесозавод» гэжэ трам...ай нэрэ үлөө хаш.

...мэн хубилаа. Урдань хүдэлмэ...үлэб багор, гар хюрөө, hүхэ гэ...зүйлнүүдээр зэбсэгжэнхэй hэн. ...до складтамнай тодхоотой мо...лэн тайрадаг ПЛХ-3АС гэжэ зэр...автомат лининүүд ажалай бү... дахин дээшэлүүлээ. Юрэдөө, ...тиимэ жэшээнүүд байха. Опе...ночник, наладчик мэтын мэр...комбинадтамнай эгээл дэлгэрэн...й. Хюреэдэмэл зүйлнүүдэй, ...ебелиин ассортимент болон ...айжараа.

...дэ хуу өөрөө хубилшоо бэшэ ... Энэ хадаа манай партиин, гү...н сагай туршада шууд сэхээр ...байhан сэсэн мэргэн полити...рэ гэжэ ойлгонхойб. Тэрэниие ...рэнь бэелүүлгэдэ бидэ бултаа ...арад адли тэгшэ эрхээр хабаа... Хөөрэлдөөнүүдые коллектив ...эргэхэдөө, энээн тухайдашье ...и.

«Ажалша коллективүүд тухай ...бтаhанhаа хойшо үнгэрhэн үе ...эришэдэймнай эдэбхи үүсхэ...байса дээшэлээ. Түүхэй эд, ма... дутаалдаhанhаа боложо, үй...hаатахада, тэрэнэй түлөө ха... хүтэлбэрилэгшэдэй урда хү...най шанга эрилтэ табидаг бо...нөө үйлэдбэри тухай имагтал ... тушаалтад бэшэ, харин бүхы ...й hанаагаа зобожо, бүтэмжэтэй ...дые оруулдаг. Юрэдөө, 1983 ...да хүдэлмэриин хуушарhан тү...дые үндэhөөрнь шэнэлхэ та...комбинат, цехтэшье түрүү шэн... хубилалтанууд болоо. Ажахын ...хамтын подрядай гуримда ма...игаданууд, тэрэ тоодо бидэнэр...ойбди. Шэнээр хүдэлhэнэй бү...манай хүнүүд үнгэрhэн энэ жэл ... ойлгоо. 1981—1982 онуудта ... бригадамнай түсэбөө дүүргэ...hанаа, нёдондо hайн үрэ дүн ...аа бэлэй. Шэнээр хүдэлхэдөө, ...дэ манай хүдэлмэришэдэй хан...а. Урдань ами аминдаа хүдэл...жэхэи бригадануудай хоорон-

доо модо, элдэб материалнуудай түлөө «эдилдэхэhээ» наагуур болодогые бупта hайн hанадагбди. Харин нэгэ нарядаар хүдэлдэг комплексно томодхогдомол бригада болохоодоо, бэе бэедээ хандасамнай тад ондоо болоо. Урдань багажа зэбсэгээ түүхэй эд, запасной часть, тоhо, элшэ хүсэ гэхэ мэтэеэ хэды гаргашалhан тухайгаа огто hанаагаа зобонгүй, миил эсэсэйнгээ продукциин кубометрнүүдые урдаа харадаг бэлэйбди. Харин мүнөө энээнэй хойноhоо шанга гэгшын хиналта табинхайбди. Гаргашалаашье, алмаашье haa, энээнhээ салин хүлhэмнай сэхэ дулдыдана ха юм. Олзо орошоhоо хэн өөрөө hайн дураараа сухаряа бэлэй. Хамтаараа хүдэлхэ болоходоо, ажалда хабаадалгын коэффициентын ашаар хүн бүхэнэй хубитань бүри эли гаража үгэдэг гээшэ. Бирагүй хүдэлбэл нүхэдэйнгөө нюдэ руу яажа харахабши?

Байгша ондо цехэймнай, бригадымнай урда харюусалгатай зорилгонууд табяатай. Жэлэй эхинhээ яhала hайн ябажа байhан аад, хабарай hаранuудта манда модо эльгээдэг предприятинуудай гэмээр комбинат, цех, бригадамнай түсэбөө дүүргэжэ шадабагүй. Июль hараhаа дүнгүүднай заhараа. Түсэбэй ёhоор, хайрсаг хэхэ 800 кубометр хабтагайнуудай орондо 943 кубометр тайраабди. Июль hарын 25 үдэр соо түсэбөө 67 кубометрээр үлүүлжэ ябанабди.

Түсэб дүүргэлгын байдал партийна организациимнай, цехкомой саг үргэлжын анхарал доро байдаг. Цех соомнай үлгөөтэй самбар дээрэ бүхы бригадануудаймнай хүдэлмэриин үдэр бүриин дүнгүүд ходо тэмдэглэгдэжэ, эрхимүүдтэ «сахилгаан» хуудаhанууд» зорюулагдадаг. Минии ойлгоходо, агитатор миил ойндоо ороhон юумэн тухай таамаг шашаха бэшэ, харин нүхэдэйнгөө ажалда тодорхой сэгнэлтэ үгэхэ уялгатай. Ганса мүнгэнэй түлөө зомнай хүдэлнэ гэбэл, огто буруу. Нүхэрэйнгөө зааханшье haa, түйлалтыень обёоржо, тэмдэглээ haa, тэрэ далижаhан мэтэ болодог ха юм. Имагтал hайн талыень оложо, тэрэнииень зохидоор дэгжээн бадаруулаа haa, үсэгэлдэр журам эбдэhэн хүн өөртөө ондоогоор хандадаг болодог гэжэ ажагланхайбди.

Хүдэлмэришэн хүнэй омогорхол. Энээн тухай Москвагай «Серп и молот» заводой коллективтэй уулзахадаа нүхэр К. У. Черненко тон зүб хэлээ. Манай комбинадта ажалаараа алдар соло олоhон юрын хүдэлмэришэд олон. Доодо складай оператор, СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат Ф. Н. Кручининагай нэрэ бүгэдэндэ мэдээжэ. Али үгы haa, манай цехтэ зэргэлээд хүдэлдэг комплексно бригадын бригадир, партиин обкомой гэшүүн Л. И. Хананова. Тэрэнэй ударидадаг коллектив соо А. К. Васильева, А. И. Щеглова, А. И. Квашнина, З. Молокова гэгшэд 20—30 жэл соо хүдэлжэ, баян дүршэлтэй болоо. Тэдэнэр манай комсомол-залуушуулай бригадада hайн дураараа ходо ерэжэ, зүбшэл заабари үгэдэг юм. Эдэмнай гансашье үйлэдбэри дээрээ бэшэ, харин ниитын ажабайдалда абьяастайгаар хабаададаг байна.

Ажаллаhан хүн хододоо амжалтатай, урагшатай. Дүрбэн жэлэй саана энэ коллективтэ ерээд, мүнөө яhала дүршэлтэй болооб. Коммунис ажалай hургуулида hурахын хажуугаар технологическа институдай 3-дахи курс дүүргээб. Энэ хабартаа КПСС-эй гэшүүндэ абтажа, саашадаашье үнэн сэхээр хүдэлхэ гэhэн уялга нүхэдэйнгөө урда абаа hэмби.

С. БАНАЕВ,
«Бурятмебель» нэгэдэлэй модо болбосоруулгын цехэй рамщик, цехкомой түрүүлэгшэ, агитатор.

ОБЛАСТНОЙ ПАРТИЙНА ЭДЭБХИТЭДЭЙ СУГЛААН

АБАhАН УЯЛГАНУУДАА ЗААТАГҮЙ ДҮҮРГЭХЭ

Байгша оной июлиин 27-до областной партийна организациин эдэбхитэдэй суглаан болоо гэжэ хэблэлдэ мэдээсэгдээ hэн. «1984 оной түрүүшын хахад жэлэй гүрэнэй түсэб ба социалис уялгануудые дүүргэлгын дүнгүүд тухай» асуудал суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. Табигдаhан асуудалаар элидхэл хэhэн КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь **А. М. Беляковой** онсолон хэлэhэнэй ёhоор, КПСС-эй ЦК-гай февралиин болон апрелиин (1984 он) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүд, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр К. У. Черненкын үгэнүүд соо хэлэгдэhэн тобшололнуүд хадаа партийна, совет ба ажахын органуудай ажал ябуулгада шиидхэхы нүлөө үзүүлhэн байна.

Ажалай бүтээсые түсэбhөө гадуур 1 процентээр дээшэлүүлхэ, продукциин өөрынь үнэ сэнгые хахад процентээр нэмэжэ хямдаруулха гэhэн патриотическа хүдэлөөн хадаа арадай ажахын ашаг үрые ехэ болгохо, ажалшадай хэжэ байhан юумэндээ эзэн ёhоор хандаха мэдэрэл хүмүүжүүлхэ талаар партиин хараа түсэбые бэелүүлгэдэ тон шэнэ шата боложо үгэhэн байна.

Буряадай ажалшад энэ хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, продукциин өөрынь үнэ сэнгые доошолуулха талаар КПСС-эй ЦК-гай эрилтэнүүдые хараадаа абан, 1984 оной социалис уялганууд баталагдаhан байгаа.

Республикын промышленность хадаа ажалай бүтээсые түсэбhөө гадуур дээшэлүүлхэ, продукциин өөрынь үнэ сэнгые нэмээжэ хямдаруулха талаар партиин даабариие амжалтатайгаар бэелүүлээ. Тиигэжэ түсэбhөө гадуур 9 миллион түхэригэй продукци үйлэдбэрилэгдэhэн байна. Зайн галые үйлэдбэрилгэ, нүүрhэ малталга, модо зөөлгэ цемент ба арадай хэрэглэлэй эд бараа бүтээлгэ гэхэ мэтын талаар жэлэй уялганууд үлүүлэн дүүргэгдээ. Юрэнхы дээрээ промышленна продукци үйлэдбэрилхэ талаар хахад жэлэй түсэб 100,7 процент дүүргэгдээ.

Ажалай олон коллективүүд, хэдэн зуугаад бригаданууд, халаанууд, участогууд, үйлэдбэриин хэдэн мянган түрүүшүүл түсэбтэ даабаринуудаа, даажа абаhан социалис уялгануудаа болзорhоонь урид дүүргээ юм.

Улаан-Үдэ хотын, Захааминай, Хяагтын, Хурамхаанай районуудай промышленность хахад жэлэйнгээ түсэбые амжалтатайгаар бэелүүлээ. Зэдын вольфрамо-молибденэй комбинадай, «Теплоприбор» заводой, Хурамхаанай ба Ивалгын леспромхозуудай, «Байкалрыбпром» нэгэдэлэй коллективүүд hайн хүдэлжэ гараа. «Электромашина» заводой түйлалтанууд хараа байса hайжараа. Тус завод энэ жэлдэ экономическа туршалга хэжэ байнхай бшуу.

Эмхидхэлэй-техническэ, ниитэ-политическэ хэмжээ ябуулганууда комплекс тус заводто бэелүүлэгдэнэ, материальна ба моральна урмашуулгын гурим дахин харагдажа үзэгдэнэ, шэнээр найруулагдаhан байха юм. Туршалгын түрүүшын дүнгүүд найдал түрүүлнэ. Бүхы гол үйлэдбэреэрээ завод түсэбтэ даабаряа дүүргэhэн байна. Тиихэдээ үйлэдбэриин болон ажалай бүтээсын ургалтын ябаса, нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулан харахада, тус тустаа 112 ба 118 процент болоо, харин товарна продукциин өөрынь үнэ сэн 8,3 процентээр доошолоо.

Зүгөөр республикын промышленностиин хүдэлмэриин дүнгүүд үшөөл hайн байха hэн гэжэ hанагдана. Хэрбээ ажахын бүхы хүтэлбэрилэгшэд, предприятинуудай, нэгэдэлнүүдэй ба захиргаануудай партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинууд бии байгаа арга нөөсэнүүдээ hайнаар хэрэглэжэ, ажалай эдэбхиие хүгжөөхэ, алибаа журам гээшые бэхижүүлхэ тухай оролдон, үйлэдбэриие ба ажалые эмхидхэлгэдэ бии байhан дутуу дунданууды эрид шууд үгы хэхэ гэжэ тэмсээ haa, бүри ехэ амжалта түйлаха hэн.

Олон предприятинуудай нэгэ жэгдэ бэшээр хүдэлдэг байhан ушар hанаа зобооно. Хахад жэлэй туршада 189 предприятинуудай 19-ниинь продукцияа хэрэглэгшэдтэ хүргэхэ талаар, 48 коллектив ажалай бүтээсын талаар түсэбөө дүүргээгүй. Бүхы предприятинуудай гурбанай нэгэ хубинь ондоо тээшэнь продукци эльгээхэ талаар хэлсээтэ уялгаяа мүн лэ бэелүүлжэ шадаагүй. Кондитерскэ промышленностиин нэгэдэл (директорынь А. А. Лазарев, партийна организациинь секретарь З. П. Доржиева), «Буржелезобетон» директорынь Л. И. Бережной, партийна организациинь секретарь Г. М. Казьменко), Байгалай модоной бааза (директорынь А. В. Мясников, парткомойнь секретарь М. Н. Назимов) болон бусад зарим коллективүүд хододоо гээгдэгшэдэй дунда ябана. Холбоолжоной нүүрhэнэй уурхай, республикын Ой модоной ажахын министерствын дүрбэн предприяти, Харанхын холимол тэжээлэй завод, «Бурятцелинстрой» трестын хоёр предприяти, модоной зомгооhоор хабтагай хэдэг Онохойн завод, ханын материалнуудые бүтээдэг Загорскын завод, Хяагтын пивын завод, Госкомсельхозтехникын Хориин отделени хахад жэлэйнгээ түсэбые дүүргэбэгүй.

«Забайкаллес» нэгэдэлэй 8 предприяти жэлэй эхинhээ хойшо 7,9 миллион түхэригэй модоной зүйлнүүдые өөhэдынгөө хэрэглэгшэдтэ дутуу үгэжэ, эгээл журамгүйшүүлэй тоое толгойлжо ябана гээшэ.

Эдэ предприяти бүхэнэй гээгдэлдэ ороhон ушар шалтагаанние элирүүлжэ, тэдэнэй хүдэлмэриие hайжаруулхын тула тодорхой хэмжээ абаха хэрэгтэй.

Үйлэдбэриин хүсые hайнаар хэрэглэхэ, хүдэлжэ байhан ба шэнээр ашаглагдаhан хүсэн гээшые гүйсэдөөр хэрэглэн, продукци бүтээлгые дээшэлүүлхэ — арбан нэгэдэхи табан жэлэй шухала зорилгонуудай нэгэн иимэ ха юм. Энэ ехэ нөөсэ хадаа үшөөл удаанаар ябуулагдажа байна гэжэ халаглан тэмдэглэхээр. Мүнөө үедэ товарна продукци гаргаха талаар республикын промышленностиин хүсэнэй 84 процент хэрэглэгдэнэ.

Улаан-Үдын гадар трикотаж хубсаhанай фабрикын, хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводой, «Бурятстройматериалы», «Забайкаллес» нэгэдэлнүүдэй, гэр байра барилгын комбинадай хүсэн hулаар ашаглагдана.

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ талаар бии байгаа арга нөөсэнүүдые гүйсэдөөр хэрэглэхын түлөө, илангаяа үйлэдбэриие саг соонь шэнэлэн hэльбэжэ, үйлэдбэриин техническэ хэмжээе эрдэмэй, техникын ба түрүү дүй дүршэлэй шатада хүргэhэнэй ашаар, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө коллективүүдэй партийна, профсоюзна организацинуудай, хүтэлбэрилэгшэдэй үмэнэ табигдадаг эрилтые партиин обкомой бюро, горкомууд, райкомууд шангадхаха зэргэтэй.

Ажалай ба үйлэдбэриин эмхидхэлые саг үргэлжэ наринжуулан hайжаруулгатай, үйлэдбэридэ бригадна гурим гээшые нэбтэрүүлгэтэй тон холбоотойгоор ажалай бүтээсые дээшэлүүлгын ургалтые хангажа болохо юм. Энэ хадаа бэелүүлэгдэжэ байhан табан жэлэй түсэбэй дүүргэлтын үндэhэн боложо үгэхэ байна. Теэд мүнөө түрүү энэ гурим удаанаар нэбтэрүүлэгдэнэ, зарим газарта албан хойрогоор хандаха ябадал ушарна. Мүнөө үедэ промышленностьда ажалай бригадна гуримаар олон хүдэлмэришэд хүдэлнэ. Энэ хадаа бүхы хүдэлмэришэдэй 64,7 процент болоно. Гэхэ зуура, энэ хэрэгэй шанар hанаhанда хүрэнэгүй. Мүнөө үедэ бригадануудай гурбанай нэгэ хубинь үсөөн хүтэй. Мүн бүхы бригадануудай 7,8 процент ажахын тоосоогоор хүдэлдэг.

Томодхогдоhон комплексно бригадануудай хүдэлмэриин дүршэл юу харуулнаб гэхэдэ, халаануудай хоорондо гү, али үдэрэй туршада миин байха ушар бодото дээрээ үзэгдэхөө болинхой. Шухалань гэхэдэ, тиимэ бригаданууда ажалай бүтээсэ 15—20 процентээр дээшээ байна. Энээниие Хурамхаанай леспромхозой хүдэлмэриин жэшээ дээрэ бодотоор хаража болоно. Табан жэлэй эхилhэнhээ хойшо леспромхоздо үйлэдбэриин техническэ хангалтада, модо отолхо хэрэгтэ ехэ хубилалта болоогүй юм. Зүгөөр хүдэлмэриинь дүн хараа байса хубилаа. Урдань гээгдэжэ ябаhан предприяти түсэбтэ даабаря, социалис уялгануудаа hайнаар дүүргэнэ. Хахад жэлэйнь түсэб бүхы талаараа дүүргэгдэжэ, табан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар бэелүүлгын hайн үндэhэн байгуулагдаба. Комплексно үйлэдбэри 30 процентhээ үлүү ехэ болоо, харин модо бэлдэлгээр жэлэйнь хэмжээн 45—50 мянган кубометрээр дээшэлээ.

Ажалай эмхидхэлые ба түлбэриие коллективнэ гуримда оруулhан ушар хадаа ажалай журамые бэхижүүлхэ хэрэгтэ шухала удха шанартай. Томодхогдоhон ажахын тоосоогоор хүдэлдэг олон хүдэлмэришэдтэй бригадануудые байгуулха замаараа урагшаа дабхижа, тэдэ бригадануудтаа партийна ба комсомолой бата бэхи бүлэгүүдые байгуулха зорилго табигдана. Үйлэдбэриин эмхидхэлэй, ажалай болон үйлэдбэриин журамые бэхижүүлгын асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэ бригадануудай соведүүдэй, бригадирнуудай соведүүдэй үүргые эдэбхижүүлхэ шухала.

Түлишын—элшэ хүсэнэй, материально-түүхэй эдэй болон бусад нөөсэнүүдэй алмалта арьбалалта, бодомжотой зүбөөр хэрэглэлгые хангаха гээшэ арадай ажахын шухала зорилго болоно. Байгша оной нэгэдэхи кварталда республика дотор 7 миллионhоо дээшэ киловатт-час электрын элшэ хүсэн, 5800 тонно түлишэ, 66 мянган гигакалори дулаанай элшэ, 1550 тонно түмэр, 9400 тонно цемент, 2100 тонно түлишэ-тоhодолгын материалнууд алмагдаа. Гэхэтэй хамта эдэ бараг hайн дүнгүүдэй саана нөөсэнүүдые гаргашалгые бага болгохо талаар даабаринуудые дүүргэхэгүй, hабагүй, эзэн буса байха баримтанууд дайралдана. Олохон предприятинуудта нөөсэнүүдые хэрэглэлгын ашаг үрые дээшэлүүлхэ хүдэлмэриин хэмжээн мүнөөдэрэй эрилтэнүүдтэ дүүрэнээр харюусанагүй. Зарим газарта энэ хүдэлмэри ажахын ажал ябуулгын гурим болоогүй байhаар. Сетьнүүдтэ, тэрэниие хэрэглэлгэдэ зайн галай болон дулаанай элшэ хүсэн ехээр алдагдана. Элшэ хүсэнэй болон материально-түүхэй эдэй нөөсэнүүдые нормололгодо, гаргашалгые тоо бүридхэлдэ абалгада горитой дутуу дунданууд бии байhаар. Республика дотор модон материал алмаха талаар социалис уялганууд дүүргэгдээгүй, 1400 кубометр хэмжээнэй материал үлүү гаргашалагдаа. Эндэ гол түлэб «Забайкаллес» нэгэдэл (нүхэр Шопхоев болон бусад хүтэлбэрилэгшэд) зэмэтэй. Эндэ 4300 кубометр хэмжээтэй модон материал үлүү гаргашалагдаа. Шэлэй заводто (директорынь нүхэр А. И. Богданов, парткомой секретарь нүхэр Б. А. Лев) нөөсэнүүдые алмаха арьбалха талаар хүдэлмэри hулаар ябуулагдана. Түрүүшын кварталда эндэ 900 тонно түлишэ, 3850 гигакалори дулаанай элшэ, 430 мянган киловатт-час электрын элшэ хүсэн үлүү гаргашалагдажа, эсэстэнь продукциин өөрынь үнэ сэн 32 мянган түхэригөөр үнэтэй болоhон байна.

Энэ шэглэлээр партийна, профсоюзай болон комсомолой комитедүүдэй хүдэлмэриие саашадань hайжаруулха хэрэгтэй гэжэ түсэбтэ дүнгүүд болон социалис уялгануудай дүүргэлтэ харуулна. Үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ, нэн түрүүн коллектив бүхэндэ алмалта арьбалалта хэхэ талаар хэрэг байдалые наринаар шалгаха хэрэгтэй. Эзэн буса ябадалтай тэмсэхэ бодото хэмжээнүүдые хаа хаанагүй бэелүүлхэ, элшэ хүсэн болон нөөсэ алмадаг мүнөөнэй технологическа процессүүдые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, үйлэдбэриин үлөөдэhэ болон түлишын-элшэ хүсэнэй хоёрдохёо хэрэглэгдэхэ нөөсэнүүдые бүри хүсэдөөр ашаглан хэрэглэхэ шухала.

Арадай ажахыдахи хэрэг байдалые шэнжэлээд байхада, транспортын хүдэлмэри тушаа шүүмжэлхы хэдэн ажаглалта хэлэнгүй байжа болохогүй, — гээд элидхэлшэ саашань хэлэбэ.

Байгша оной түрүүшын хахад жэлдэ түмэр замай транспорт дээрэ вагонуудай эрьесэ удаарhан, поезднуудай ябалгын графигуудай дүүргэлтэ нэгэ бага муудаhан байна. Локомотивуудай скоростиин ба бүтээсын талаар түсэбтэ даабаринууд дүүргэгдэнэгүй.

Республикын автомобильна транспортдахи ажал хэрэг илангаяа муу. Республикын автомобильна hалбариин хүдэлмэриин дүнгүүд бидэнэй hанаhанда хүрэнэгүй.

Энэ нэн түрүүн «Бурятавтотранс» нэгэдэлдэ хабаатай (начальнигынь нүхэр В. Н. Инкеев, парторганизациин секретарь нүхэр В. А. Курган). Тус эмхи бүхы гол дүнгүүдээр түсэбтэ даабаринуудаа дүүргээгүй.

Автотранспорт хэрэглэхэ талаар манай дүнгүүд ниитэ союзна дүнгүүдтэ эли бодо булигдана гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Энэ талаар «Бурятавтотранс» нэгэдэл, «Госсельхозтехникын» болон республикын арадай ажахын бусад hалбаринуудай хэхэ юумэн ехэ. Автотехникын хооhоор рейс хэлгые усадхаха, hалбариин авто-ажахынуудые томодхохо, түлишэ-тоhодолгын материалнуудые алмаха талаар асуудалнууд мүнөө дээрээ тон бирагүйгөөр шиидхэгдэнэ. Улаан-Үдын транспортно-экспедиционно предприятиин хүдэлмэриин хэмжээн даншье haa удаанаар дээшэлнэ. Нютагуудтахи партийна болон совет органууд, обкомой таhагууд, республикын Министрнүүдэй Совет транспортын хүдэлмэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ талаар бүри hайнаар хүдэлхэ ёhотой гэжэ эдэ бүгэдэ харуулна.

Түрүүшын хахад жэлдэ республикын барилгашад муу бэшээр хүдэлөө. БАМ-ай Буряадай участогаар поезднууд ходоро ябадаг болоо. hургуулинууд болон hургуулида ороодүй хүүгэдэй эмхи зургаануудые ашаглалгада оруулха түсэб дүүргэгдэhэн байна.

(Эхин. Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта).

[ТҮР]ҮШҮҮЛ ТОДОРНО

...районой Бодон...здо, июлиин 24-...р, 4370 центнер ...хэгдээд байгаа. ...үбhэн 320 гек...гhаа хуряагдаа

...ай гар хажуур...йсэд оньhожо...2 звено байгуу...Надежда Даши...овагай хүтэлбэ...хажууршад тэ...н даабари үлүү-Д. Ц. Донду-

бон, Д. Б. Анжанова гэгшэдэй ударидаhан коллективүүдэй гэшүүд оролдосотойгоор, үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллажа байнхай. Тиихэдэ ажахын шефүүд — Шулуутайн леспромхозой хүдэлмэришэд үбhэшэдтэмнай хүргэхэ туhаламжаяа үргэдхэжэ байна.

Мүнөө манда тэжээл бэлэдхэлгэ үргэлжэлhөөр.

Ч. ЦЫРЕНОВ,
совхозой парткомой секретарь.

[Д]ОhОНОЙНЬ ЗЭРГЭЭР ...АСА

...амарhаа хойшо ...тьевич Якимов ...жа абаhан саб...нилээд ехэ хү... юм. Бүхы 217 ...й ехэнхидэ гек...ь 5 центнер ми...эгжүүлгэ оруу...онидой хашаа ... гаргажа, 500 ...ческа үтэгжүүл...раагаа. Уhалуу...ханаабай эхин...тошо халяажа, ...рэнэйнгээ уhаар ... дахин hайса

...йнь зэргэдэ но...ашье яhала га...ноо Дардын-Ху...н дээрэhээ гек...0 центнер үб... Энэ жэлдэ тэн... мянган центнер ...ом бэлэдхэгдэхэ ... тоолоно.

...ентьевич энэ үе...hэшэдэй звеное ... сабшалангайн...шажа, хуряажа ...одонь 11 хүн ...энь гол түлэб ...уд юм. Бүхы ...гэ гэнжэтэ трак-

тортай, Хажуудань нэгэ-нэгэ морин косилка, тармуур бии юм.

Июлиин 5-hаа хойшо хүдэлжэ эхилээд, тус звено 100 гаран гектарай ногоо сабшажа, түрүүшын 1000 үлүүтэй центнер үбhэ соможо абаад байна. Эндэхид бүхы үбhөө августын 1 болотор хуу хуряажа абаха зорилго урдаа табинхай.

— Анхандаа энэ газарые тушаажа абахадамни ехэнхинь болдог дошо, бургааhа шугыда дайрагдашанхай, ёhоор сабшагдахаяа болишоhон байгаа юм. 1975 онhоо хойшо жэл бүри бургааhа зоролжыень үндэhөөрнь сэбэрлэжэ, газарынь хахалжа, олон жэлэй ногоо тарьяад, сабшалангаа 180 гектараар үргэдхөөбди. Урдань гектарай оройдоол 12 центнер үбhэнэй абтадаг газарай ургасые 2,5 дахин дээшэлүүлээбди, —гэжэ звеное даагша нүхэр Якимов хөөрэнэ.

hүүлэй мэдээгээр эндэхи Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз доторoo нүхэр Якимовай звеногойхид эгээл ехэ үбhэ бэлэдхээд байна.

Р-Д. ШИРАБОН,
хүдөө бэшэгшэ.
Загарайн район.

ШАНАРТАЙГААР ХУРЯАНА

Хадын ташалан, бооринуудай ногоон торгон хушалта дээгүүр Байгаали гэжэ бэлиг түгэс уран зураашын гүйдэл дундаа гансата сасажархиhан мэтэ эрдэни hайхан хээрын сэсэгүүд, гэнтэ бууhан hалхинда толгойнуудаа гунхуулан, миралзан эбхэрhэн үнгэтэ долгёороо хүнэй зүрхэ сэдьхэл ээлүүдгүй буляана.

Буряад оронноймнай тэгэн дундахи нютагуудай нэгэн, хүбшэ тайгата Шишкинэй дэрээбэн, али ондоогоороо —Каленово тосхон. Энэ хоёр нэрэнь хоюулаа зүйтэй хаш. Шишкино гэхэдээ, борбоосгойнуудые hэнжэлзүүлhэн хуша модонууд оршон тойронхи хадануудай ташалангуудаар бии байгаа ёhотой. Харин Каленово гэбэл, эндэхи хүн зонойнь орой хахадынь иимэ адли фамилитай ха юм.

Тэдэнэй нэгэниинь — Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын 2-дохи отделениин луговод Константин Николаевич Калёных. Дайнай ба ажалай ветеран байгша ондо пенсидэ гарабашье, мүнөө үбhэ хуряалгын үедэ звеное даажа ябана. 1959 онhоо хойшо луговодоор хүдэлхэ зуураа, ходо эрхим үрэ дүнгүүдые түйлажа, гурба дахин ВДНХ-да хабаадажа, энэ выставкын алтан медаляар шагнагдаhан байна. Нёдондо Константин Николаевич, даалгагдаhан 95 гектар талмайн гектар бүриhөө 47—47 центнер үбhэ хуряажа абаад, ажахын луговодуудай мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ гараа юм.

—Байгша ондошье энээнhээ бага бэшые абаха хүсэлэнтэйб, — гэжэ тэрэ хөөрэнэ. —Сабшалангай гектар бүхэндэ 3—3 центнер минеральна үтэгжүүлгэ оруулжа, хабарhаа хойшо гурба дахин уhалааб.

Үнинэй луговодой эдэ үгэнүүдые hэжэглэмээр бэшэ. Тэрэнэй Забока гэжэ участогынь Каленовой зүүн-хойто захаhаа эхилдэг байна. Бүри тиишээ ошожо ябахадаа, посхоодойнь үүдэ абаhаар обёороо hэмди. Олохон ажахынуудта тиимэ үүдэнүүдые хараа гээшэбди. Заримдаа хэдэн хабтагайнуудые хайша хэрэг хэрээhэлжэ хадажархиhан тула нээхэ, хаахада, шэргүүсэлдэ-шэргүүсэлдэhээр бүри үзэмжэгүйгөөр hалжыжа, бутархаяа байhандал үзэгдэдэг. Харин эндэхидэл адляар, үеhөө үедэ дамжан ерэhэн хэлбэри маягаар уралан бүтээhэн аятай зохид үүдэнүүд үсөөн дайралдаха. Юрэдөө, 47 центнер ургаса үгэдэг сабшалангай хорёо хаалтаньшье haa, ондоо байха зэргэтэй ха. Тэндэ хүдэлдэг ээдыньшье ерүүл бэшэ, харин нютагай hуурин зон байгаа ёhотой гэжэ hанагдаа hэн. Үнэхөөрөөшье тиимэ байшоо. Үе наhаараа эндэ хүдэлhэн звеное даагша, мүн бусадшье гэшүүдынь — П. М. Паданкин, Д. И. Трифонов, А. А. Бурков, А. Г. Колбин, В. Г. Каленых, Ф. Т. Яньков, Л. М. Астраханцев — гол түлэб нютагай дүй дүршэлтэй механизаторнууд юм. Залуушуулшье тэдэнэй дунда бии.

Ажахын ахамад агроном Н. Соболев, ахамад мелиоратор Н. Богданов хоёрой ерэхэдэ, үбhэшэд үдын хойтохи хоол барижа, hая дүүргээд, морин тэргэ тойроод hуужа байба.

— Мүнөө бүри мянга гаран центнер үбhэ hурилөөд байха байгаабди, —гэжэ звеное даагша, хажуудаа мүр дээрэ хэбтэhэн үбhэ урбуулжа харуулаад, — харыт даа, үшөөл нойтон. Энэ хоёр hүни удаа-удаагаар аадарлаад ехэ haaд ушаруулаа. Саашаашье унагааха аад, энэ тэнгэриин шарай адаглан байнабди. Мүнөө дээрээ 1107 центнер сомонхойбди.

Ахамад агроном богонихон суглаа зарлажа, байгша ондо ажахын үбhэшэдэй абаhан социалис уялганууд, мүрысөөнэй дүрим тухай тобшохоноор хөөрэбэ.

Энэ жэлдэ тус ажахынхид нёдондонойхидол адляар, 49 мянган центнер үбhэ хуряажа абахаар хараална. Харин үшөө арбаад мянгаар нэмэжэ, 60 мянган центнертэ хүргэхэ арга бии гэжэ эндэхи мэргэжэлтэд тоолоно. Тиихын тула дэггүүлтэй, бургааhатай, намаглиг заха газарнуудай ногооe гүйсэд хуряажа абаха хэрэгтэй. Үбhэнэй шанарта онсо анхарал хандуулагдана. Мүрысөөнэй бүхы дүрим энээнhээ үндэhэлэгдэнхэй. Жэшээнь, түрүүшын арбан хоногой туршада даабаря 102 процент дүүргэжэ, hурилhэн үбhэнэйнь 60 процент 1-дэхи классай гэжэ сэгнэгдээ haa, звенодо эрье хонин, 70 түхэригэй мүнгэн шан үгтэхөөр хараалагдана. 1-дэхи классай 40, 20 процент байгаа haa, эрье үгтэхэгүй харин 50, 30 түхэригэй шан олгогдохо. Хуряалгын хоёрдохи, гурбадахи арбан хоногуудай туршада hурилэгдэhэн үбhэнэй шанарай буураха зэргээр мүнгэн шангай хэмжээншье доошоо орохо болоно.

Тэрэшэлэн үбhэ хуряалгын хүдэлмэриие эршэдхэхэ зорилгоор оньhожоруулагдамал звенонуудай бүридэлынь дунда зэргээр 5—6 трактор хүрэтэр хороогдоо. Юундэб гэхэдэ, жэжэ жэжэ, тааруу участогууд дээрэ томо звенонууд дүүрэн хүсөөр урдань хэрэглэгдэдэггүй байгаа ха юм.

Ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ түрүүшын ээлжээнэй анхарал хандуулагдана. Мүрысөөнэй, ажалай түлөөhэнэй гурим, социалис уялганууд дирекци, партком, профкомой хамтын заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, hүүлдэнь үбhэшэдэй суглаанууд дээрэ баталагдаа юм. Звенонууд шадамар бэрхэ механизаторнуудаар бүридүүлэгдэжэ, хүтэлбэрилэгшэдөөр дүй дүршэлтэй эмхидхэлшэд томилогдоо юм. Дирекци, парткомой гэшүүд, мэргэжэлтэд харюусалгатай участогуудые хинахаар баталагдаа. Хуряалгын үедэ хүдэлмэриин үдэрэй тусхай гурим тогтоогдоо. Нэгэл хүнэй ажалай гурим эбдээ хадань, бүхы звено шан абаха эрхээ хаhагдаха ушартай.

Тэрэл үдэртөө Калёновой баруу-урдахи хадын ара ташаландахи сабшалангай үдхэн хүсы ногоо унагаажа байhан коммунист З. С. Трофимовай, Хүйтэн Булаг тосхоной хажууда С. К. Музыковай звенонуудаар ябажа, ажалтайнь танилсаабди. Музыковай звеногойхид бороодо hаатангүй, булта гар хажуурнуудые баринхай, ханаабай эрьеэрхи, хонхор газарай ногоо сабшажа байба. Хоёрдохи отделениин дурсагдагша эдэ звенонууд тус тустаа 650, 950 центнер hурилэгдэhэн үбhэтэй болонхой.

hүүлэй үдэрнүүдтэ Ивалгын механизаторнууд хүдэлмэриингөө эршэ нэмэжэ, бүхыдөө 10600 центнер үбhэ hурилжэ, 800 тонно сенаж даража абаа 208 тонно витаминтай ногооной гурил татажа мэшээглээ.

Юрэнхыдөө, энэнь, нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо, 2 дахин үлүү болоно. Бүхыдөө 880 гектар дээрэ ногоон сабшагдаад, 725 гектарай ногоон хуряагдаад байна.

Үбhэшэдэй социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябаhан ажахын 1-дэхи отделениин Г. И. Шунковой звено 1300 центнер хэмжээтэй hуринуудые табинхай. Доодо-Ивалгын 3-дахи отделениин Д. Б. Бадмацыбиковэй толгойлдог звено 1200 центнер үбhэ хуряанхай. Хонишод, малшад, мүн Ивалга hууринай предприяти, эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд поссоведэй ударидалга доро энэ халуун хаhада горитой туhаламжа үзүүлнэ.

Н. БАДМАРИНЧИНОВ,

ОБЛАСТНОЙ ПАРТИЙНА ЭДЭБХИТЭДЭЙ СУГЛААН

АБАҺАН СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУДАА ЗААТАГҮЙ ДҮҮРГ

(Түгэсхэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта).

«Нижнеангарсктранстрой», «ЗапБАМстроймеханизация», «Спецстроймеханизация», «Бурятпромжилводстрой» трестнүүдэй коллективүүд, «Востоксибэлектромонтаж» управлени болон зарим бусад коллективүүд абаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэө.

Гэбэшье капитальна барилгадахи хэрэг байдал бидэнэй һанаанда хүрэнэгүй гэжэ элидхэлшэ онсолон зааба. Гол фонднуудые, гэр байра ашаглалгада оруулха хахад жэлэй түсэб хүсэд дүүргэгдээгүй, барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин түсэб 99 процент дүүргэгдэһэн байна. Гол подрядна эмхинүүд — «Главбурятстрой», «Бурятцелинстрой», «Улан-Удэтрансстрой» трестнүүд болон «Бурятмежколхозстрой» нэгэдэл хахад жэлэйнгээ түсэбые дүүргээгүй байхаһаа гадна, өөһэдынгөө хүсөөр дүүргэдэг хүдэлмэриин хэмжээ хэтэрхэдээ хорооһон байха юм.

ТЭЦ-эй ба Галуута-Нуурай ГРЭС-эй барилгын управленинүүд барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин түсэб дүүргээгүй.

Республикын барилгашад үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ даабариие хангалтагүйгөөр дүүргэһэн байна. Хахад жэлдэ барилгада ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэб 97 процент дүүргэгдэһэн, барилга-хабсаралгын хүдэлмэри нэгэ процент үнэтэй болгогдоһон байна.

Олон коллективүүд партийна даабариие дүүргэнэгүй. Главбурятстрой, Галуута-Нуурай ГРЭС-эй барилгын управлени, «Бурятцелинстрой» ба «Улан-Удэтрансстрой» трестнүүд, «Бурятмежколхозстрой» нэгэдэл, нёдондо жэлэй эндэ хугасаатай сасуулхада, ажалай бүтээсые доошолуулаа.

Барилгашадай түрүүшын хахад жэлэй хүдэлмэриин дүнгүүдые шэнжэлжэ үзэхэдэ, барилгын олохон эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, барилгануудай партийна ба профсоюзай организацинууд үйлэдбэри эмхидхэлгые, тэрэнэй инженерна бэлэдхэлые һайжаруулха талаар хэрэгтэй бүхы хэмжээнүүдые абанагүй, барилгын индустриин үндэһэ һуурииие хүгжөөхэ, ажалай түрүү онол аргануудые нэбтэрүүлхэ талаар һулаар хүдэлнэ гэжэ харуулна. Ажахын тоосоогоор, ёһотой подрядаар, хүдэлдэг бригадануудай тоо удаанаар ургана. Энэ табан жэлэй гурбан жэлдэ тэдэнэй тоо Главбурятстройдо зургаагаар, «Бурятпромжилводстрой» трестдэ гурбаар олошороһон, харин Галуута-Нуурай ГРЭС-эй барилгын управлениидэ бригаданuудай тоо хороогдоһон байгаа.

Барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин шанар муу байһан зандаа. Түрүүшын хахад жэлдэ ашаглалгада оруулагдаһан объектнүүдэй ехэнхинь «хангалтатай» сэгнэлтээр тушаан абтаа. Харин барилгашад объектнүүдэй 60-һаа бага бэшэ процентые «һайн» ба «эрхим» гэһэн сэгнэлтэтэйгээр тушааха уялгатай байһан юм.

Барилгын олохон участогууд дээрэхи хэрэг байдалай түлөө барилгын эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Антоновһоо, Восканьянцһаа, Железняковһоо, Алексеевһээ шанга гаар асууха эрилтэ табихаар байна. Тэдэнэр харьяата һалбаринуудай ажал ябуулгые хүтэлбэрилгэ һайжаруулха, 1984 ондо объектнүүдые ашаглалгада тушааха түсэбэй жэншэдгүй дүүргэлтэ хангаха зэргэтэй.

Хоёрдохи хахад жэлдэ республикын барилгашадай урда ехэ зорилгонууд табигдана. Гэзгдэһэнээ хүсэлдүүлхэ хэрэгтэй. 300 миллион шахуу түхэригэй капитальна һомололго ашаглаха, иимэл хэмжээнэй гол фонднуудые ашаглалгада оруулха хэрэгтэй. Гэр байра барилгын түсэбүүдые гүйсэд дүүргэлгэдэ онсо анхарал хандуулха шухала. Хоёрдохи хахад жэлдэ 240 мянганһаа дээшэ дүрбэлжэн метр гэр байра ашаглалгада оруулагдаха байна. 2900 толгой эбэртэ бодо малай, 2000 гахайн, 27500 хонидой, байрануудые ба хүдөө ажахын хэрэглэмжын бусад объектнүүдые хүдөөгэй барилгашад ашаглалгада тушааха зэргэтэй. Главбурятстройн барилгашад Улаан-Үдэ хотодо сэбэрлэлгын түхеэрэлгэнүүдэй хоёрдохи ээлжээе ашаглалгада оруулха, «Бурятфермаш», «Теплоприбор» заводуудта барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин түсэб дүүргэхэ зэргэтэй. Улаан-Үдын ТЭЦ-эй барилгын управлени байгша оной ноябрьда 1-дэхи номерой котел ашаглалгада оруулгые хангаха, үһа халаадаг 12-дохи номерой котел бариха хүдэлмэри эхилхэ, хоёрдохи ТЭЦ-эй жэлэй хүдэлмэриин хэмжээе жэншэдгүй дүүргэлтые хангаха. Ашаглалгада үгтэхэ шухала барилганuудта — Сотниковой шубуунай фабрикын ба Гүрэльбэ тосхондохи яһанай гурилай заводой барилгада «Бурятмежколхозстрой» нэгэдэл бүхы хүсэеэ элсүүлхэ ёһотой.

Городууд, посёлогууд, предприяти болон барилганuудые үбэлэй үедэ һайнаар хүдэлхөөр бэлдэхэ гээшэ онсо шухала болоно.

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй социалис уялгануудай дүүргэлтын дүнгүүд тухай нүхэр А. М. Беляков тоггтожо хэлэхэдээ, колхоз, совхозууд жэлэй үнгэрһэн хахадта ажалаа зарим тэды һайжаруулаа гэжэ тэмдэглэбэ. Эбэртэ бодо малай, гахайнуудай, адуу моридой тоо толгой зарим тэды олошоруулагдаа. Гүрэндэ һү, үндэгэ худалдаха хахад жэлэй түсэб дүүргэгдээ.

Гэхэтэй хамта продукци үйлэдбэрилгые дээшэлүүлхэ талаар бии байһан арга боломжо үшөөл хүсэд хэрэглэгдэнэгүй. Мал ажалай продуктнуудые абаха, гүрэндэ худалдаха түсэбтэ даабарияа олохон ажахынууд, зарим районуудшье дүүргэжэ шадаагүй. Загарайн, Прибайкалиин, Кабанскын, Хориин районууд— мяха, Баунтын, Яруунын, Кабанскын, Сэлэнгын районууд —һү худалдаха түсэбөө дүүргээгүй. Улаан-Үдын район үндэгэ худалдаха түсэбөө дүүргээгүй улөө.

«Птицепром» трест (нүхэр Айсуев), «Бурятплодоовощхоз» нэгэдэл (нүхэр Матхеев) эмхидхэлэй хүдэлмэриие һуладхаһан, хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэдэй харюусалгые доошолуулһанһаа болоно, мал шубуу болон һү худалдаха түсэбөө дүүргэжэ шадаагүй гэжэ онсо тэмдэглэхээр.

Мал ажалай продукци худалдаха талаар абтаһан уялганuудай дүүргэгдээгүй байхадань КПСС-эй горкомуудай, райкомуудай секретарьнарай, райгүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэрэй, хүдөө ажахын органуудай, колхоз, совхозуудай, агропромышленна комплексын бусад предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй һанаае зобоонгүй байха ёһогүй. Гүрэнэй түсэбые дүүргэхэ гээшэ олохон хүтэлбэрилэгшэдтэ бодото хуули үшөөл болоогүй байһаар.

Адууһа малай ашаг шэмэ бага. Баргажанай, Захааминай, Хурамхаанай районуудай ажахынууд түс бүридөө 300 килограммһаа доошо шэгнүүртэй үхэр гүрэндэ тушаана. 11 районуудта республикын дундa зэргын хэмжээнһээ бага һүн үнеэн бүриһөө һаагдана. Илангаяа Баунтын, Баргажанай, Яруунын, Хурамхаанай, Сэлэнгын районуудта үнеэдһээнь һүн бага һаагдана. Аяар 52 ажахы—гүрэндэ һү худалдаха, 44 ажахы—мяха худалдаха хахад жэлэй түсэбые дүүргээгүй.

Гүрэнэй журамые бэхижүүлхэ, тогтомол түсэбөө дүүргэдэггүй нэгэшье колхоз, совхозой байхагүйнь тула партийна, советскэ болон хүдөө ажахын органууд үсэд шанга хүдэлмэри ябуулха ёһотой.

Олонхи колхоз, совхозуудта адууһа малые олошоруулха хүдэлмэриин хангалтагүй муугаар табигдаһан дээрэһээ энэ һалбарида ехэхэн хохидол ушаруулагдана. Илангаяа Зэдын, Хурамхаанай, Хяагтын, Мухар-Шэбэрэй болон бусад зарим районуудай ажахынуудта эхэ мал олоороо һубайруулагдана, үхэл гарзада ехэ оруулагдана.

Үүлтэр һайжаруулгын хүдэлмэридэ, илангаяа ветеринарна талаар хангалгада ехэхэн дутагдалнууд бии. Адууһа малые зүбөөр үсхэбэрилхэ, тэндэхи ажалые эрид һайжаруулха тушаа республикын Хүдөө ажахын министерство яаралтай шухала хэмжээнүүдые абаха ёһотой. Энэ жэлдэ эсэс болотор республикынгаа гүрэндэ адагынь 50 мянган тонно мяха, 70 мянган тонно һү, 79 миллион үндэгэ, 2800 тонно нооһо худалдахынь тула бүхы продуктнуудай үйлэдбэрилгые дээшэлүүлхэ шухала.

Мал ажалай продуктнуудые ехээр абаха тушаа бии байһан арга боломжонуудые гүйсэд хэрэглэхэ талаар ажахынуудай, партийна, советскэ органуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хэр зэргэ эмхитэй һайнаар, харюусалга ехэтэйгээр хүдэлһэнһөөнь энэ зорилгые бэелүүлхэ хэрэг сэхэ дулдыдаха байна. Урдамнай байһан ехэ түсэбүүдые дүүргэхын тула малай гарзалгые эрид хорооха, 50 мянган үхэр шахажа, түс бүриинь 350 килограммһаа бага бэшэ шэгнүүртэй болгожо гүрэндэ худалдаха, түс бүридөө 100 килограммһаа бага бэшэ шэгнүүртэй 65 мянган гахай, түс тустаа 38 килограммһаа доошо бэшэ шэгнүүртэй 385 мянган хонидые, 7—8 мянган тонно шубуунай мяха тушааха ёһотойбди гэжэ элидхэлшэ хэлэнэ.

Адууһа малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ, мяха, һү ехээр абаха таатай һайн зун, намарай сагые алдажа болохогүй. Мүнөө малые бодото һайнаар бэлшээн, шахан таргалуулжа, шэгнүүрыень ехээр нэмээжэ, эрхим шанартай мяха гүрэндөө элбэгээр худалдаха гээшэ гол шухала зорилго болоно. Үбэлжэлгэдэ саг соонь бэлдэхэ тодорхой хэмжээнүүдые абаха хэрэгтэй. Малай байрануудые, малшадай гэрнүүдые, бүхы тэжээлые һайнаар буйлуулха цех болон түхеэрэлгэнүүдые бүри мүноонһөө заһабарилжа, бэлдэжэ эхилхэ саг ерээ. Тиигэжэ бүхы тэжээлые худхажа, эһээжэ, шанаржуулжа, элдэб зүйлнүүдые холисожо, эдюулхэ технологиие үргэнөөр нэбтэрүүлхэ шухала.

Эдэ үдэрнүүдтэ хонидой нооһо хайшалалга дүүрэнтэжэ байна. Гүрэндэ нооһо худалдаха түсэбэй дүүргэлтэ бэрхэтэйхэн болонхой. Тиимэһээ нооһо худалдаха түсэбые заатагүй дүүргэхын тула РАПО-нуудай соведүүдэй түрүүлэгшэнэр, ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэд бүхы шухала хэмжээ абаха ёһотой. Нарин сэмбын комбинат ажахынуудһаа нооһо саг соонь тушаажа абаха, гүрэнэй тогтооһон гуримай ёһоор тэрэнэйнь нарин утаһанай гарасые зүбөөр тодорхойлхо зэргэтэй. Хүн зонһоо хонинoй нооһо худалдажа абаха тушаа Буркоопсоюз нэмэлтэ хэмжээнүүдые бэелүүлхэ уялгатай.

Бүхы адууһа малда хүсэд хүрэхэ, эрхим шанартай үбһэ тэжээл бэлдэхэ талаар урдамнай ехэхэн зорилгонууд байна. Энэ жэлдэ колхоз, совхозууд бүхыдэнь 500 мянган тонноһоо бага бэшэ үбһэ, 230 мянган тонно сенаж, 940 мянган тонно силос, 48 мянган тонно витаминтай ногооной гурил, 70 мянган тонно корнеплодуудые суглуулжа абаха ёһотой.

Мүнөөдэрэй байдалаар үбһэ тэжээл хэр бэлдэхэгдэнэб? Тэжээл бэлдэхэлгын эхилһээр 20 гаран хоногой үнгэрбэшье, олонхи районуудта бүхы сабшалангайнь ногооной оройдоол 15 процентнь сабшагдаа. Июлиин 25-най мэдээгээр 50 мянган тонно үбһэн бэлдэхэгдэжэ, түсэб һаял 10 процентдэ хүргэгдэбэ. 14 мянган тонно сенаж дарагдаа гэхэ гү, али түсэб 6 процентдэ, 4 мянган тонно силос нүхэндэ хэгдэжэ, түсэб 4 процентдэ хүргэгдөө. Витаминтай ногооной гурил татаха түсэб 18 процент дүүргэгдэбэ. Энэмнай тон бага гээшэ. Ногооной хэр ехээр сабшагдаһанһаань лэ үбһэ хуряалгын ябаса, тэрэнэй шанар дулдыдадаг гээшэ. Теэд мүнөө болотор ехэнхи ногоон ургаатаяа байжа, шэмэ шанараа гээнэ, ехэхэн тэжээл дэмы хосоржо байна. Олохон ажахынуудта үбһэ болон бусад тэжээлые бэлдэхэ технологи хазагайруулагдана.

Зэдын, Мухар-Шэбэрэй, Яруунын, Түнхэнэй, Хэжэнгын, Прибайкалиин, Загарайн районуудта тэжээл бэлдэхэлгын ябаса тон муу.

Үбһэ хуряалгын техникые бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэхэ, энэндэ хото городуудай болон поселогуудай хүн зониие, шадаал һаа, олоор элсүүлхэ, үбһэ тэжээл бэлдэхэлгэдэ үндэр бүтээсэ түйлаха гээшэ мүнөөдэрэй гол зорилго мүн.

Үбһэ хуряалгын үедэ хүн зоной дунда эмхидхэлэй болон ниитэ-политическэ хүдэлмэриие эрид шангадхаха гэээшэ партийна, советскэ органуудай, профсоюзна болон комсомолой организацинуудай, РАПО-нууд болон колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй гол уялга болоно. Зарим ажахынуудта агрегат, машинануудай миин байдаг ябадалтай эбсэжэ яашье болохогүй. Тэжээл бэлдэхэлгэдэ, ургаса хуряалгада хабаадуулагдаха бүхы техникын һаадгүйгөөр хүдэлхын тула Госкомсельхозтехника шухала хэмжээ абаха ёһотой.

Ургаса хуряалга баһал дүтэлбэ. Тиимэһээ тэрээндэ эртэнһээ бэлдэхэ тухай хэлэнгүй байхын аргагүй. Түбхын түрүүн хуряалгын бүхы техникэ саг соогоо бэлэн болгогдохо, хуряалга дээрэ шэнэ түрүү технологи үргэнөөр хэрэглэгдэхэ зэргэтэй. Гэбэшье республика дотор хуряалгын техникэ заһабарилга тон хангалтагүй муугаар ябуулагдана. Мүнөө таряа хуряалгын бүхы комбайнуудай 18 процентнь, жатканууд болон хартаабха хуряалгын комбайнуудай 40 процентнь бэлэн болгогдоогүй байһаар. Ургаса хуряалгада хүдэлгэгдэхэ бүхы машинанууд, тарянай тоогуудые ойрын үдэрнүүдтэ бэлэн болгохо тушаа республикын Хүдөө ажахын болон Мелиорациин, үһанай ажахын министерствэнүүдэй, Госкомсельхозтехникын, «Бурятплодоовощхоз», «Бурятсельхозхимия» нэгэдэлнүүдэй, «Птицепром» трестын, РАПО, колхоз болон совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд яаралтай шухала хэмжээнүүдые абаха зэргэтэй. Үбһэ тэжээл бэлдэхэ, ургаса хуряахадань, продукци хадагалха байрануудые барихадань туһалхаар городууд болон посёлогуудһаа шефүүд һургуулинуудай һурагшад хүдөө нютагуудта ошожо байна. Тэдэндэ бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлхэ, һайнаар амарха эрхэ байдал бии болгохо хэрэгтэй.

Саашань республика дотор арадай хэрэглэлгын эд товар ехээр үйлэдбэрилэн гаргаха асуудалнуудта элидхэлшэ тогтоо. Арадай хэрэглэлгын эд товар үйлэдбэрилхэ түрүүшын хахад жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэгдэжэ, түсэбһөө гадуур 10 миллион түхэригэй продукци гаргагдаа. Үхибүүдэй хэрэглэмжын эд товар гаргалга 7,9 процентээр ехэ болоо.

Гэбэшье республика дотор эд товар үйлэдбэрилгые дээшэлүүлхэ арга боломжонууд хүсэд хэрэглэгдэнэгүй.

«Забайкаллес» нэгэдэлэй, зарим предприятинууд, кондитерскэ нэгэдэл болон хүүргын түмэр хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг завод арад зоной хэрэглэмжын эд товар гаргаха 6 һарынгаа түсэбые дүүргэжэ шадаагүй. Мүн судна бүтээлгын болон шэлэй заводууд, «Бурмясопром» нэгэдэл, Хүн зоной хэрэглэмжэ хангалгын министерство нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулхада эдэ эд товар үйлэдбэрилгынгөө хэмжээе доошолуулаа.

Манай зарим предприятинуудай бүтээн гаргаһан продукци техническэ болон уран гоёор, зохид түхэлтэйгөөр бүтээгдэһэнэйнгээ талаар үшөөл муу. Эхэ ороной болон хилын саанахишье эд хэрэгсэлнүүдтэ хүрэхэгүй байна. Тэдэнь удаан саг соо шэнэлэгдэнэгүй. Локомотив-вагон заһабарилгын, судна бүтээлгын, шэлэй заводуудай, мүн бусад хэдэн предприятинуудай бүтээн гаргаһан арадай хэрэглэмжын эд товар шанараараа тэдэнэй үйлэдбэрилдэг гол продукциин хэмжээндэ хүрэнэгүй.

Предприяти бүхэн хаанашье мэдэлтэй байхадаа хамаагүй, арадай хэрэглэмжын эд товар бүтээлгые заатагүй эмхидхэхэ ёһотой ха юм.

Байгша оной түрүүшын хахадта республика дотор гүрэнэй болон кооперативна худалдаа наймаанай эд товарай эрьесын түсэб 100,8 процент, ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын түсэб 100,6 процент дүүргэгдээ. Улаан-Үдын нэгэдэхи горпищеторг, ниитын эдеэ хоолой Селенгинскэ конторо, НОД-3-най ОРС, «Буряттелерадиобыттехника» нэгэдэл, ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын Хойто-Байгалай райкомбинат, хэрэглэмжэ хангалгын Тарбагатайн районно үйлэдбэриин управлени һайн үрэ дүнгүүдые түйлаа.

Республикын хүн зоной хэрэглэмжэ хангалгын министерствын предприятинууд ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, продукциин өөрын үнэ сэнгые хямдаруулха түсэбые муу бэшээр дүүргэнэ.

Тиигэбэшье бүхы дээрээ худалдаа наймаа эмхидхэлгэ, республикын хүн зониие ажаһуудалай талаар хангалга мүнөө табигдажа байһан эрилтэдэ үшөөл хүрэнэгүй. Зарим коллективүүдтэ түсэбтэ даабаряа дүүргэхэ тушаа хүнүүдэй харюусалгань бага байһаар. Түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхын, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын, ажалшадые хангалгын шанарые, культурые дээшэлүүлхын түлөө анхарал багаар табигдана.

Улаан-Үдын горпромторг, столовонуудай 2-дохи трест жэлэй түрүүшын хахадта абаһан социалис уялгануудаа, түсэбөөшье дүүргээгүй. Тэдэ предприятинууд үнгэрһэн жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада эд товарай эрьесые доошолуулаа. Хүн зоной хэрэглэмжэ хангалгын министерствын 8 предприяти түсэбөө дүүргээгүй. Илангаяа хүдөө нютагуудта хүн зоной хэрэглэмжые хангаха түсэб мууса дүүргэгдээ.

Заримашуулай ажалдаа гараагүй зайгуултаһан, архидаһан, ажалай болон үйлэдбэриин журамые элдэб ушараар эбдэһэнһээнь боложо, республикын арадай ажахыда хүдэлмэриин нилээд ехэ үнэтэ саг дэмы һалана.

Хамтын зөөридэ һалан хойрогоор, ээзн бусаар хандаха, урилтэ хоролтодо оруулха, үбэршэлхэ ябадалтай хурсаар тэмсэхэ, гурим журамые эбдэдэг, хубиингаа хара хэрэгэй түлөө хомхойрдог баримтануудта эбсэшэгүйгөөр хандаха эрхэ байдал коллектив бүхэндэ бии болгохо талаар партийна комитедууд, горрайгүйсэдкомууд, захиргаанай болон арадай хиналтын органууд, министерствэнүүд болон албан зургаанууд эрид шанга хэмжээнүүдые абаха зэргэтэй.

Үргэн ниитэ ажалшадай хэр һайнаар ойлгожо, дэмжэжэ байһанһаань лэ түсэбүүдэй болон социалис уялганuудай дүүргэлтэ сүм дулдыдаха байна гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ. Тиимэһээ предприяти, организаци болон ажахынуудай байдалые шэнжэлжэ, тэндэ ехэхэн дутагдалнуудай, хэрэглэгдээгүй арга боломжонуудай бии байһаниие тэмдэглэхэ зуураа, партийно-политическэ хүдэлмэриин эмхидхэлдэ тохёолдодог дутагдалнуудыень заангүйгөөр үнгэрхэ ёһогүйбди. Түсэбүүд болон абтаһан социалис уялгануудые бэелүүлхэ тушаа асуудалнуудые табихадаа зарим ажахынуудай болон предприятинуудай партийна организацинууд бодото эдэбхи, эрид шанга оролдолго үшөөл гарганагүй гэжэ тэмдэглэхээр.

Олонхи коллективүүдэй ниитэ-политическэ хүдэлмэринь гол зорилго шиидхэлгэдэ хүсэд шэглүүлэгдэнэгүй. Олонхи агитаторнууд, политинформаторнууд, лекторнуудынь саг үргэлжэ хүдэлдэггүй, тэдэнэй хэһэн хөөрэлдөөнүүдынь юрэнхы, декларативна удха шанартай байдаг.

Улаан-Үдэ городой зарим предприятинуудта, Захааминай, Улаан-Үдын, Кабанскын районуудай ажахынуудта харуулан ойлгуулгын хэрэгсэлнүүдынь табан жэлэй болон байгша оной түсэбүүдэй, социалис уялганuудай ямараар дүүргэгдэжэ байһантай холбогдоногүй, бии байһан арга боломжонууд тэндэнь элирүүлэгдэнэгүй.

Илангаяа ой модоной, нютагай промышленностиин, барилгын болон промстройн хэрэгсэлнүүдэй, автомобильна транспортын предприятинуудай профсоюзна организацинууд энэ талаар эдэбхи багатайгаар хүдэлнэ.

Социалис мүрысөө һайнаар эмхидхэхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулха шухала. Энэ асуудалаар КПСС-эй ЦК һүүлэй жэлнүүдтэ хэдэн тогтоол абаһан байна. Стахановска хүдэлөөнэй 50 жэлэй ой, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнда совет арадай илаһаар 40 жэлэй ойдо бэлдэхэ тухай КПСС-эй ЦК-гай тогтоолнууд болон бусад документнууд дотор социалис мүрысөөе һайнаар эмхидхэхэ гэжэ заагдана. КПСС-эй ЦК-гай энэ заабариие республикын партийна, советскэ болон профсоюзай организацинууд ажалдаа хүтэлбэри болгоно.

«Гээгдэгшэдгүйгөөр, ашаг үрэтэйгөөр, шанартайгаар хүдэлхэ», «Табан жэлые—болзорһоонь урид» гэһэн үүсхэл уряанууд үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэжэ, дэмжэгдэжэ байна.

Түмэр замай гол харгые болзорһоонь урид табижа дүүргэхэ гэһэн социалис уялгаяа БАМ-ай барилгашадай коллективүүд амжалтатайгаар дүүргэнэ. Хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ худалдаха түсэбые үлүүлэн дүүргэхын түлөө мүрысөөн олохон колхоз, совхозуудта дэлгэрэнхэй. Гэбэшье коллективүүдтэ социалис мүрысөөнэйнь эршэ дэлисэ, шанарынь мүнөө үеын эрилтэдэ үшөөл хүрэнэгүй.

Зарим предприяти, барилганууд дээрэ социалис мүрысөөн ёһо тэдысэ эмхидхэгдэнэ. Тэрэнь олондо ёһоор мэдээсэгдэнэгүй, түрүүшүүлые моральна болон материальна талаар урмашуулха һайн онол аргануудхэрэглэгдэнэгүй. «Главбурятстройн» коллективүүдтэ тиимэ дутагдалнууд үзэгдэнэ. Тэндэхи подразделенинүүдэйнь хоорондохи мүрысөөнэй ябаса ёһоор харуулагдадаггүй. Илангаяа хүн бүхэнэй, бригаданuудай хоорондо мүрысөө эмхидхэхэ хэрэгтэ бодото анхарал хандуулагданагүй. Зэдын, Захааминай, Прибайкалиин, Сэлэнгын районуудай зарим ажахынуудта баһал тиимэ дутагдалнууд бии. Үбһэ тэжээл бэлдэхэлгын, һү үйлэдбэрилгын, нооһо хайшалалгын ябуулагдажа байһан газарнуудташье анигашаһан хүү-

---

ЭЛИДХЭЛ ТУШААА ҮГЭ ХЭЛЭЛГЭ

КПСС-эй Железнодорожно райкомой нэгэдэхи секретарь В. М. ГОРЛОВ:

— Манай районой ажалшад арбан нэгэдэхи табан жэлэй даабаринуудые дүүргэхын түлөө ехэ оролдолго гаргана. Промышленна предприятинуудай ажалшад байгша оной хахад жэлдэ продукци худалдаха түсэбөө 100,6 процент дүүргэжэ, даабариһаа гадуур 1 миллион 456 мянган түхэригэй продукци эльгээгээ. Энэ хугасаа соо түсэбһөө гадуур 203 тонно барилгын хэрэгсэлнүүдые, хүдөө ажахын 20 машина, тепловозуудай 5 секци, нэгэ электровоз гаргаһан, 49,6 миллион киловатт-час электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилһэн байна.

Жэлэй эхинһээ хойшо «Теплоприбор» заводой, прибор бүтээлгын заводой, кинемеханическа заводой болон бусад предприятинуудай коллективүүд ажалдаа һайн үрэ дүнгүүдые түйлана. Районой предприятинууд дүн хамта 37 зүйлэй шэнэ продукци гаргажа эхилээ.

Манай барилгын эмхи зургаанууд өөһэдынгөө хүсөөр 20 миллион 866 мянган түхэригэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэжэ, 10 мянга шахуу дүрбэлжэн метр талмайтай бэлбосон түхэлтэй байрануудые ашаглалгада тушаагаа. Тэдэнэй хажуугаар 200 автобусой гараж, ЛВРЗ-гэй 444 ажалшадай байха хамтын байра, Восточный посёлогто 9 дабхар гэр гэхэ мэтэ барилганууд гүрэнэй комиссида тушаагдаха болоо.

Зүүн-Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделениин коллектив ашаа шэрэхэ түсэбөө 100,4 процент дүүргэжэ шадаа. Тиихэдэ локомотивна депогой коллектив жэлэй эхинһээ хойшо Шанарай тэмдэгтэй 4198 поезд, хүндэ ашаанай 7494 состав ябуулһан байна.

Худалдаа наймаан, ниитын эдеэ хоол болон ажаһуудалай талаар хангалга саашадаа хүгжөө.

Гэхэтэй хамта үнгэрһэн зургаан һарын хүдэлмэриин дүнгүүдые хараад үзэхэдэ, түйлалтануудhай үшөөшье ехэ байха байгаа гэжэ һанагдана. Юуб гэхэдэ, дүрбэн предприяти хахад жэлэйнгээ түсэб дүүргэнгүй үлэшөө. Тэдэнэй тоодо «Буржелезобетон» нэгэдэлэй гол предприяти болон тэрэнэй 4-дэхи филиалай, Загорскын ханын материалнуудай заводой, «Бурятавтотранс» нэгэдэлэй түбэй автозаһабарилгын мастерскойнуудай, «Бурятцелинстрой» трестын түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдэй заводой коллективүүд оролсоно. Тэрэнэй хажуугаар локомотив-вагон заһабарилгын завод, хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдэй завод, хирпиисын завод болон хилээмэнэй 2-дохи завод бүтээн гаргаһан продукциингаа хэмжээе нёдондонойхидо орходоо доошолуулаа.

Хангалтагүй хүдэлмэриин шалтагаануудые бэдэрхэ болоо һаа олон ааб даа. Гэбэшье гээгдэлдэ ороһон предприятинуудта түбхын түрүүн ажалай эмхидхэл, түсэблэлгын болон дүүргэлтын журам һула байна. Партийна организацинуудай зүгһөө шанга хиналта хэгдэнэгүй гэжэ тэмдэглэлтэй.

Партиин районно комитет предприятинуудые һэльбэн шэнэлхэ, оньһожоруулха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна. Байгша оной эхинһээ хойшо районой предприятинуудта бүтээсэ ехэтэй 268 түхеэрэлгэ тодхогдоо, технологическа 19 процесс нэбтэрүүлэгдээ, 10 робот табигдаа. Тиигэжэ 280 хүн сүлөө гараһан байна. Прибор бүтээлгын нэгэдэлдэ, авиационно болон «Теплоприбор» заводуудта шэнэ түхеэрэлгэнүүдые тодхоһоной ашаар ажалай бүтээсэ нилээд дээшэлээ.

Партиин райком үйлэдбэриин бии байгаа хүсэнүүдые 1,5—2 халаанай хүдэлмэридэ оруулхын тула ехэ оролдолго гаргана. Тиихэдэ үйлэдбэридэ хамтын подряд үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, үсөөн хүнтэйгөөр ехэ хэмжээнэй хүдэлмэри бүтээхэ талаар социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ анхарал лаа хандуулна.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй дүрбэдэхи жэлэй түсэбтэ даабаринууд болон социалис уялгануудые дүүргэхын тула һара, квартал бүхэндэ үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлхэ ёһотойбди гэжэ бидэ ойлгонобди. Тиимэһээ манай районой ажалшад бии байгаа арга боломжонуудаа гүйсэд хэрэглэжэ, партиин табиһан зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө бүхы хүсөөрөө оролдохо.

Хяагтын районой «Дружба» колхозой түрүүлэгшэ Б. М. ЦЫДЕНДАМБАЕВ:

— Манай колхозой гэшүүд КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлэн, тарян ба мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилхэ ба гүрэндэ худалдаха талаар зарим тэды хүдэлмэри хэһэн байна.

Ажахымнай энэ табан жэлэй гурбан жэлэй түсэбтэ даабаринуудые үлүүлэн дүүргэнхэй юм. Тэрэшэлэн энэшье оной хахад жэлэй даабаринуудые үлүүлэн бэелүүлбэ. һү болон мяха үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ худалдаха түсэбүүдээ нёдондоной энэ үеынхитэй жэшэхэдэ, горитойгоор дээшэлүүлжэ шадаа.

Гэбэшье ажахын үйлэдбэридэ хэрэглэгдээгүй арга боломжонууд, бэелүүлжэ байгаа хүдэлмэридэмнай дутуу дунданууд үшөөл бии. Малай ашаг шэмэ бирагүйшэг байһан зандаа. Тиихэдэ адууһа малай, түбхын түрүүндэ залуу малай гарзалха, эхэ малай һубайрха ушар усадхагдаагүй байна. Түрүү дүй дүршэлэй түйлалтануудые үшөө гүйсэд хэрэглэнэгүй. Тиимэһээл үнгэрһэн табан жэлэй хүдэлмэриин дүнгүүд бирагүй бшуу.

Мүнөө колхоздо дутуу дунданууудаа усадхахын тула зохихо хэмжээнүүд хараалагдаад, бэелүүлэгдэжэ байнхай. Байгша ондо түсэбһөө гадуур 650—700 центнер мяха гүрэндэ худалдахаар хараалаабди. Тиихэдэ гүрэндэ һү, нооһо тушааха даабаринууд сүм дүүргэгдэхэ зэргэтэй. Таряан ажалайнгаа бүхы коллективүүдые бригадна подрядта оруулахайбди.

Һүүлэй үедэ ажахыда бэелүүлэгдэжэ байгаа хэмжээ ябуулганууд колхозой экономикые зарим тэды һайжаруулаа юм. Жэшээлхэдэ, 1983 ондо колхознай 4 миллион 70 мянган түхэригэй продукци худалдаа гэхэ гү, али 1 миллион 926 мянган түхэригэй сэбэр олзо олоо. Энээнэй ашаар гүрэнэй үгэһэн урьһаламжые дууһан бусааһан байна. Мүнөө нютаг дээрэмнай горитой капитальна барилга хэгдэнэ. Үнгэрһэн гурбан жэлэй туршада 320 һурагшадай һураха дунда һургуули, магазин, хоёр квартирна 16 гэр, эхэ хонидой 4 байра, силосэй 5 траншей, 200 тугалай байра, тэжээл буйлуулдаг томо цех болон бусад объектнүүд бодхоогдоо. Байгша ондо 566 мянган түхэригэй барилгын хүдэлмэри хэгдэхэ. Иигэжэл ажахымнай үйлэдбэриингөө асуудалнуудые мүнөөнэй эрхэ байдалда тааруугаар шиидхэнэ.

Янза бүриин тэжээл нөөсэлхынгөө хажуугаар тэрэнээ буйлуулгын асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэй. Байгша оной эрхэ байдалые хараадаа абан, тэжээл буйлуулдаг цехүүдые заһабарилха, бэлдэхэ хүдэлмэри эртээнһээ ябуулагдана.

Урда жэлнүүдтэ бага хэмжээнэйшье һаа барилга хэжэ байһан «Бурятмежколхозстрой» гэжэ нэгэдэл мүнөө район дотор ямаршье хүдэлмэри дүүргэхээ болёод байна. Колхоздо барилгын түс эмхиин бэелүүлхэ хүдэлмэри яһала бии юм. Зүгөөр тэдэнэй хэхэ хүдэлмэри хэн дүүргэхэ болоно гээшэб гэһэн асуудал гаража ерэнэ бшуу.

Һайн шанартай тэжээл бэлдэхэ гэээшэ колхозой бүхы коллективэй мүнөөдэрэй гол зорилго мүн. Тиимэһээл энэ асуудалда онсо анхарал хандуулагдана. Мүнөө дээрээ ажахыда абтахаар хараалагдаһан үбһэнэй 25 процентнь нөөсэлэгдэнхэй. Тиихэдэ витаминтай ногооной гурил, сенаж бэлдэхэ хүдэлмэри ябуулагдана. Шухала энэ хэрэгтэ колхозой бүхы гэшүүд хабаадуулагдана. Хяагта хотын эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд шефскэ туһаламжа үзүүлнэ.

КПСС-эй Хурамхаанай райкомой нэгэдэхи секретарь Д. Ю. ЦЫБИКЖАПОВ:

— Манай районой ажалшад энэ жэлэйнгээ түрүүшын хахад жэлэй түсэбые бэелүүлхэ талаар ехэхэн хүдэлмэри ябуулһан байна. Түсхайлбал, колхоз, совхозуудай малшад энэ хугасаа соо мяха худалдаха даабаряа 106 процент дүүргээ гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо 7 процентээр дээшэлүүлээ. һү худалдаха түсэбөө 100,4 процент дүүргэһэн байна. Мүн лэ ниитын малай тоо толгой олошоруулагдаа.

Газар тарялан эрхилхэ талаар район дотор ехэхэн ажал хэгдээ гэхэдэ алдуу болохогүй. Бүхы тракторна таряан ажалай бригаданууд хамтын подрядай гуримда оруулагдажа, энэ жэлэй хабарай тарилгын хүдэлмэриие саг соогоо һайн шанартайгаар үнгэрһэн байна. Ороһото болон тэжээлэй ургамалнууд эрхим шанартай үрэһэ хүрэнгөөр таригдажа, һайн ургасын бата найдамтай үндэһэ һуури табигдаа. Мүнөө гараһан ургасые харахада яһала һайн. Ушар иимэһээ гараа болоһон юумэеэ гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абаха гэээшэ мүнөөдэрэй зайлашагүй хэрэг мүн.

Мал ажалай продукци ехээр абахын, гүрэндэ худалдахын тула һайн шанартай тэжээл хэрэгтэй бшуу. Энэ талаар партиин райкомой бюро, райгүйсэдком үбһэ тэжээл бэлдэхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулжа байнхай. Мүнөө район дотор тэжээл нөөсэлэлгөөр габшагай хоёр һара соносхогдонхой. Эдэ үдэрнүүдтэ колхоз, совхозуудай, районой предприяти, организаци болон эмхи зургаануудай хүн зон, залуушуул, алба хаагшад энэ харюусалгатай хаһада хубитаяа оруулжа эхилэнхэй.

Үбһэ тэжээл бэлдэхэлгэдэ хабаадагшадта ажалай түлбэри ойлгуулагдажа үгтөө. Эндэ шанарай талань онсолон харагдаха байна.

Байгша ондо район 25,5 мянган тонно бүдүүн тэжээл, 10 мянган тонно сенаж, 40 мянган тонно силос, 2 мянга шахуу тонно витаминтай ногооной гурил гаргаха түсэбтэй. Энэ нёдондонойхидо орходоо 2—2,5 дахин ехэ болоно. Мүнөөдэрэй байдалаар бүхыдөө 17 мянган центнер үбһэн, 728 мянган тонно гурил, 300 тонно модоной набша намаа бэлдэхэгдээ. Эдэ үдэрнүүдтэ районой ажахынууд сенаж дараха хүдэлмэреэ үргэнөөр ябуулжа байна. Һүүлэй дүнгөөр 500 тонно энэ сэнтэй тэжээл нөөсэлэгдөө. Байгша ондо районой ажахынууд тэжээл бэлдэхэлгэдэ түрүү онол аргануудые үргэнөөр хэрэглэнэ.

Мүнөө үедэ үбһэ тэжээл бэлдэхэлгые эрид хурдадхахын тула бүхы байһан техникэ, агрегадуудаа хоёр-гурбан халаанда хүдэлгэжэ, бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэхын түлөө оролдохобди. Мүн лэ үбһэ тэжээл бэлдэхэгшэдые ажаһуудалай талаар хангаха асуудал анхаралда абтаха юм. Районой хүн зон Оронгын сомоной, Селенгинскын поселково Соведүүдэй гаргаһан үүсхэлые үргэнөөр дэмжэжэ, ниитынгээ адууһа малда бата найдамтай тэжээлэй бааза байгуулха талаар ажал ябуулжа байна.

ОБЛАСТНОЙ ПАРТИЙНА ЭДЭБХИТЭДЭЙ СУГЛААН

ЭЛИДХЭЛ ТУШАА ҮГЭ ХЭЛЭЛГЭ

нуудhаа боложо, хүдэлмэриин 42 мянган час миинтэ hалаа. Гэбэшье ашаглалгын цехэй хүдэлмэришэд албанайнгаа хэрэгүүдтэ булта үнэн сэхээр хандана гэхын аргагүй. Ажалай журам хазагайруулагшад үшөөл дайралдана. Хүндэтэ шалтагаангүйгөөр ажалдаа гараагүй 72 хүн, ашаглалгын дүримүүдые нягтаар сахяагүй 49 хүн хэhээгдэhэн байна. Эндэ депогой партийна, профсоюзна, комсомолой организацинуудай хүмүүжүүлхы үүргын hуладаhаниинь элеэр обёоргодоно бшуу.

Байгша оной июлиин 18-hаа Слюдянка—Петровский завод участогаар хүндэ шэгнүүртэй туршалгын, онсолбол, 4700 тонно шэгнүүртэй поезднууд замда гараа. Эдэ үдэрнүүдтэ 30 иимэ поезд үнгэрхэдөө, оройдоол гурбаниинь графигай ёhoop саашалаа, харин бэшэниинь нилээд hаатаха баатай болоо. Гэхэ зуура, манай участогта хүндэ шэгнүүртэй поезднуудые жолоодолго хадаа ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэдэ ашаа болон пассажирнуудые зөөлгын өөрынь үнэ сэн хямдаруулгада hайн нүлөө үзүүлхэ зэргэтэй. Ушар иимэhээ дутуу дундануудайнгаа шалтагаание урдаа баряад байха бэшэ, харин түсэб, даабаринуудаа урагшатайгаар бэелүүлхэ арга боломжонуудые бэдэрхэ зэргэтэйбди.

Нэн түрүүн хоohoн гү, али үсөөн вагонуудтай поезднуудые ябуулхагүйе оролдохо гээшэ манай гол зорилгонуудай нэгэн мүн.

КПСС-эй Бэшүүрэй райкомой нэгэдэхи секретарь А. И. ПЛОТНИКОВ:

— Районой партийна, совет болон ажахын органуудай абаhан хэмжээнүүдэй ашаар байгша оной зургаан hарын түсэбүүдые промышленна предприятинууд дүүргэжэ, ажалайнгаа бүтээсые 5,4 процентээр нэмээгээ. Гэбэшье гэр байрын болон бусад объектнүүдэй барилга гээгдэhээр.

Ниитын адууhа малай үбэлжэлгэ яhала эмхитэйгээр үнгэрөө. Малай гарзалха ушар зарим тэды хороhон байна. Мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ худалдаха түсэб дүүргэгдээ. Хабарай тарилгын хүдэлмэри эмхитэйгээр үнгэрбэ. Бүхы ургамалнуудай тарилга агротехническэ зохид болзорто хэгдэжэ, гол анхаралынь хүдэлмэриин шанарта хандуулагдаа. Таряан ажал болон тэжээл үйлэдбэрилгэдэ хүдэлдэг 23 бригада хамтын подрядта оронхой. Гэбэшье, шиидхэгдээгүй асуудалнууд, бэрхэшээлнүүд район дотор үшөөл олон. Гурбан жэлэй дүнгөөр мяха, ороohо болон овощоор зарим тэды үритэйбди. Районой ажахынуудта залуу мал олоор гарзална. Гээгдэлhээ гаража ядашаhан, үлүү гаргашатайгаар хүдэлжэ, түсэбүүдээ дүүргэдэггүй ажахынууд манда бии.

Хабартаа яhала шиигтэй байбашье, июнь-июль соо болоhон ган гасуур ороohoто ургамалнуудай тарялангда ехэ хохидол үзүүлээ. Шанга halхинhаа боложо арадай ажахыдамнай олон объектнүүд hандаралда ороо. КПСС-эй обком, республикын правительство hандарhан объектнүүдые hэргээн бодхоохо талаар яаралтай туhаламжа үзүүлээ.

Ган гасуурай хойшолонгуудые хараада абан, бүдүүн болон шэмэтэ тэжээлээр адууhа малаа гүйсэд хангаха талаар хэмжээнүүдые абажа байнхайбди. Мүнөөдэрэй байдалаар хээрын сабшалангуудай талмайн хахадhаа үбhэн хуряагдаа. Августын 15 болотор тэжээл бэлэдхэлгэеэ түгэсхэхэ hанаатайбди. Ургасань нёдондонойхидо хүрэхэгүйшье hаа, 78 мянга гаран центнер үбhэн, 1300 тонно витаминтай ногооной гурил даб дээрэ бэлэдхэгдээ. Сенаж дарагдажа эхилэгдээ. Тэжээлэй шанарта түрүүшын ээлжээнэй анхарал табинабди. Энэ зорилгоор тэжээл бэлэдхэлгын эмхидхэл болон технологи, тэрэниие зүбөөр хадагалалга, социалис мүрысөөнэй дүримүүд шэглүүлэгдэнхэй. Шухала энэ хүдэлмэриин хойноhoo партийна организацинуудай зүгhөө шанга хиналта табигданхай. Тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэ 700 коммунистнууд болон комсомолшууд хүдэлжэ, партийно-комсомолой 33 бүлэг байгуулагдаа.

Үбэлжэлгэдөө hайнаар бэлдэхын тула тэжээл буйлуулдаг цехүүдые саг соонь заhабарилжа, шэнээр баригдаhан цехүүдые hаадгүй ашаглаха хэрэгтэй. Энэ хүдэлмэридэмнай «Сельхозтехника» нэгэдэл туhаламжа үзүүлжэ, хэрэгтэй түхеэрэлгэ, запчастьнуудые саг соонь манда үгэжэ байха тухай тэдэнэй анхарал хандуулнабди.

Ган гасуурай үедэ мал ажалнай хүндэ хүшэр байдалда оронхой. Малаймнай ехэнхи hүрэгүүд холын бэлшээринүүдтэ гаранхай. Хүсэ тамираар hула адууhа малые үбэлжэлгэдэ оруулхагүйн тула ажахынууднай хэмжээнүүдые абажа байнхай. Hooho худалдаха түсэб нэгэ бага дүүргэгдээгүй hэн тула хурьгадай hooho хайшалагдана. hү худалдаха түсэбөө болзорhoo урид декабриин 12-то дүүргэхээр хараалаанхайбди. Мяха худалдаха талаар хүндэ байдалда ороод байнабди. Эбэртэ малай бүридүүлэгдэhэн гүүртэнүүд мүнөө адуулалгада байна. Аргатайл болоходоо, 2838 үхэрнүүдые шахан таргалуулгада табихабди.

hүүлэй жэлнүүдтэ подрядна барилгын хэмжээн нэмэнэ бэшэ, харин доошоо орожо байнхай. Тиимэhээ барилгын баазые hайжаруулха зорилгоор манай райондо барилгын комбинат байгуулха тухай асуудал үнинэй табинхайбди. Харин «Межколхозстрой» нэгэдэл тэрэниие шиидхэнэгүй. Энэ талаар туhаламжа үзүүлхые гуйнабди.

Главбурятстройн начальник С. М. АНТОНОВ:

— Коммунис партиингаа Центральна Комитедэй шиидхэбэринүүд болон уриануудые дэмжэн, манай Главбурятстройн хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшад бүгэдэ арадай социалис мүрысөөндэ оролсоhон байна. Тиигэжэ барилгын товарна продукци гаргаха түсэб бэелүүлэгдээ. Сэлэнгын ЦКК-да хараалагдаhан болзортоо барилганууд ашаглалгада тушаагдаа. Мүн Улаан-Үдэдэ 420 хүнэй hураха ГПТУ-гай байшан, 30 мянган гаран дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра ашаглалгада оруулагдаа. Промышленна барилгын бүхы объектнүүдэй түсэб дүүргэгдээ. Тиигэжэ тэдэнэр энэ жэлдэ ашаглалгада оруулагдаха хараатай болонхой.

Арадай ажахын hалбариин шулуун нүүрhэнэй болон минеральна үтэгжүүлгэнүүдэй барилгануудай хүдэлмэри түргэдхэгдэhэн байна. Мүн бусадшье амжалтанууд бии. Энэ үндэр бүтээсэтэ ажалаараа шалгарhан түрүү коллективүүдэй хүсөөр энэ амжалта туйлагдаа.

Ажал эмхидхэлгын түрүү арга болохо бригадна подрядай гуримаар хүдэлhэн коллективүүд 9 миллион гаран түхэриг ашаглаhан байна. Манай барилгын хүдэлмэридэ энэ гурим саашадаашье нэбтэрүүлэгдэхэ.

Гэбэшье дутуу дунданууд үшөөл бии. Элидхэл соо хэлэгдэhэнэй ёhoop гүрэнэй түсэб болон социалис уялгануудаа дүүргэхэ талаар бидэ нёдондо жэлэй хэмжээндэ хүрөөгүйбди. Барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин түсэб, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ ба барилга-хабсаралгын өөрын үнэ сэнгые доошолуулха даабаринууд дүүргэгдээгүй. Мүн тиихэдэ Эдеэ хоолой программые бэелүүлхэ, социально-соёлой болон ажаhуудалай барилгануудые хэхэ хүдэлмэри үшөөл hулаар ябуулагдана. Гэр барилгын комбинат урдынхидаал гээгдэлтэй ябаhаар. Кабанскын, Прибайкалиин, Загарайн, Яруунын районуудта болон Гусиноозерскдо хүдэлдэг манай организацинууд социалис уялгануудаа дүүргэжэ шаданагүй. Эдэ бүхы дутагдалнууд Главкын коллеги дээрэ хэлсэгдэhэн байна. Барилгын олон организацинуудта материально-хангалгын, барилгашадай кадрнуудые бэлдэлгын, транспорт болон оньhон түхеэрэлгэнүүдээр хангалгын хэмжээнүүд хараалагдаhан байха юм.

Ажалаймнай дутагдалнууд мүнөө ажахын болон партийна хүтэлбэрилэгшэдэй хайша хэрэг хангалтаhаа эхитэй гэбэл алдуугүй. Тиимэhээ ажал дээрэ хүн бүхэнэй харюусалга дээшэлүүлхэ шухала асуудал мүнөө табигдахаар болонхой.

Жэлэй хоёрдохи хахадта бидэнэй хэхэ ажал ехэ. Улаан-Үдэ городто хэрэглэгдэhэн уhа сэбэрлэхэ түхеэрэлгэ, Шэнэ-Бэрээнэй авто-заhабарилгын заводто үйлэдбэриин хүсэнүүдые, түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдэй заводто бетоной завод ашаглалгада тушааха байнабди. Мүн тиихэдэ энэ жэлэй гээгдэлые усадхан гурбадахи кварталда 37 мянган дүрбэлжэн метр гэр байра ашаглалгада үгэхэ байнабди. Тодорхойлон хэлэбэл, гэр байра барилга манай мүнөөдэрэй гол шухала зорилгонуудай нэгэн болоно.

Энэ табан жэлэй дүүрэтэр Түгнын нүүрhэнэй уурхайн, Забайкалиин апатидай, «Теплоприбор» «Бурятферммаш» заводуудай барилга үргэлжэлүүлэгдэхэ.

Барилгын промышленностиин онсо үрэ дүнгүүдые харуулха зүйл гэбэл, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгэ, бригадна подряд нэбтэрүүлгэ, оньhон техникэ үрэ ехэтэйгээр ашаглалга болоно. Энэ талаар июнь hарада бидэ яhала туйлалтатайбди. Саашадаа энэ дабшасаяа алдахагүйе оролдохобди. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй 4-дэхи жэлэй гүрэнэй түсэб болон абаhан социалис уялгануудаа дүүргэхын түлөө хүн бүхэнэй уялгые дээшэлүүлхэбди.

Зэдын районой «Октябрьский» совхозой hаалишан Г. В. ДАШИЕВА:

— 1983—1984 онуудай үбэлжэлгые манай «Октябрьский» совхоз бага тэжээлтэйгээр үнгэргэhэн юм. Илангаяа силос болон талха тарянай зүйл багаар нөөсэлэгдэhэн байгаа. Энэ жэлдэшье манай райондо ган боложо, малай бэлшээри муу.

Иимэ эрхэ байдалай тохёолдоод байхада, совхозой дирекци, партийна, профсоюзай организацинууд малшадай эрмэлзэл, оролдолгые түсэбтэ даабаринууд болон абаhан социалис уялгануудые бэелүүлхэ хэрэгтэ элсүүлхэ талаар зохихо хэмжээнүүдые абаhан юм. Тиигэжэ ажахын бүхы малшадай, мэргэжэлтэдэй үнэн сэхэ, шударгы ажалай ашаар мяха, hү үйлэдбэрилжэ, гүрэндэ худалдаха талаар хахад жэлэй даабаринууд, уялганууд гүйсэд дүүргэгдээ. Жэшээлхэдэ, гүрэндэ мяха тушааха түсэб 104 процент, hү—101 процент дүүргэгдэhэн байна.

Ажахыдамнай hү hаалиин хоёр комплекс бии. Тэдэнэй тус бүхэндэнь 400 hаамхай үнеэн харууhалагдадаг.

Би өөрөө түбэй комплексдо ажалладагбди. Намда 28 үнеэн даалгагданхай. Үнгэрhэн 6 hарын туршада үнеэн бүриhөө 1696 килограмм hү hаагааб. Коллективнай бүхы дээрээ hү haaxa түсэбөө 104 процент дүүргээ юм.

Комплексдомнай дүршэл шадабаряар түгэс мэргэжэлтэд олон. Зула Содномовна Аюшеева, Зинаида Бальжиевна Цоктоева, Елизавета Бальжиевна Ванданова гэгшэд залуушуулые hаалишанай ажалда hургаха талаар ехэ хүдэлмэри ябуулна.

Залуу hаалишад Ирина Дашиева, Мэдэгма Санжиева, Зоя Банзаракцаева болон бусад эрхим ажалаараа район дотороо мэдээжэ боложо байнхай. Тусхайлбал, И. Дашиева үнгэрhэн жэлэй дүнгөөр районой залуу hаалишадай дунда эрхимлээ.

hүүлэй үедэ тушаагдаhан hүнэй шанарта онсо анхарал хандуулагдана. hаалишан бүхэн, арадай хиналтын пост hүнэй шанарые шалгажа байдаг юм. Тиимэhээ үнгэрhэн хоёр жэлэй туршада тушаагдаhан hүнэй 80 гаран процентнь 1-дэхи сортоор сэгнэгдээ. Манда hү хүргэхэ түхеэрэлгэ үгы. Гэбэшье hаалишадай ажалайнгаа гуримуудые наринаар сахиhанай ашаар иимэ үрэ дүн туйлагдаа бшуу. Үшөө үбэл байхада hү hэрюусүүлдэг түхеэрэлгэ манда асарагдаа hэн. Харин тэрэниие хабсаргажа табиха хүн олдоногүй.

Коллективэй амжалтануудта эндэ ажалладаг коммунистнуудай, комсомолшуудай хубита ехэ. Партиин 6, комсомолой 12 гэшүүн комплексдо хүдэлдэг. Эдэнэр лэ ажал дээрээ жэшээ харуулдаг, ниитын хэрэгүүдтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг байна бшуу. Түрүү hаалишадаймнай нэгэн —М. Д. Санжиева профсоюзай бүлэгые хүтэлбэрилнэ. И. Дашиева — комплексын комсомолой организациин секретарь юм. Тиихэдэ өөрөө партгрупоргоор hунгагданхайб.

Зэдын райондо hаалишадай дунда мүрысөөн шадамараар эмхидхэгдэнхэй. Мүн манайшье ажахыда шухала энэ хэрэгтэ тусгаар анхарал хандуулагдадаг.

hү, мяха үйлэдбэрилхэ ба гүрэндэ худалдаха энэ жэлэй түсэбүүдые дүүргэхын түлөө «Октябрьский» совхозой малшад, мэргэжэлтэд тэмсэхэ байна гээд партийна эдэбхитэдэй суглаанда хабаадагшадые найдуулнаб.

Сэлэнгын целлюлозо-картоной комбинадай директор М. И. БАБЧУК:

—Манай коллективтэ хүдэлмэришэн бүхэнэй хоорондын социалис мүрысөөндэ ехэ анхарал хандуулагдана. Бүхы хүдэлмэришэдэймнай 98 процент мүнөө социалис мүрысөөндэ хабаадана гээшэ.

Предприятиин социальна хүгжэлтын, ажалшадай ажалай ба ажаhуудалай эрхэ байдал hайжаруулха талаар ехэ оролдолго гаргагдана. Хамhабариин ажахы хүсэндөө оронхой. Тиигэжэ хүнүүд урма баяртайгаар хүдэлдэг болонхой, харюусалганьшье дээшэлэнхэй.

Товарна продукци гаргаха түсэбөө 102,8 процент дүүргэжэ, үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеын хэмжээе 3 миллион 257 мянган түхэригөөр үлүүлээбди. Түсэбhөө гадуур 5832 тонно целлюлозо, 4416 тонно картон гаргагдаа. Нёдондо жэлэй хэмжээндэ орходоо, 7582 тонноор ехэ картон гаргагдаhан байна. Тиигэжэ манай комбинат энэ жэлдэ эгээ түрүүшынхеэ хэлсээтэ уялгаяа дүүргэбэ гээшэ.

Сибириин зэндэмэни, Буряад ороной омогорхол — Байгал далайн оршонхи байгаалиие хамгаалха тухай парти, правительствын тогтоолые бэелүүлхын түлөө бидэ ехэ оролдолго гаргадаг байнабди. Хэрэглэhэн уhаяа сэбэрлэнэбди, үйлэдбэриин үлэгдэлнүүдые хэрэглэнэбди. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ ба продукциин өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулха гэhэн парти, правительствын даабари амжалтатайгаар дүүргэгдэhэн байна.

Тодорхойлон хэлэбэл, ажалай бүтээсэ түсэбhөө гадуур 5,1 процент дээшэлүүлэгдэhэн, продукциин өөрынь үнэ сэн 1,3 процентээр нэмэжэ хямдаруулагдаа. Тиигэжэ 64 мянган түхэригэй сэнтэй химикадууд, 4 миллион киловатт-час электрын, 32 мянган гекалори дулаанай элшэ алмагдаhан байна. Эндэ түрүү цехүүд, халаанууд, бригадануудай эмхитэй ажалай үүргэ ехэ.

КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, манай комбинадай партком болон цехүүдэй партийна организацинууд үзэл-сурталай, политико-хүмүүжүүлгын бүхы хүдэлмэриие үндэр шатада хүргэхые оролдоно. Үзэл-сурталай хүдэлмэрилэгшэдые хүмүүжүүлхэ, тэдэнэй дүй дүршэлөө хубаалдаха хэрэгтэ манай комбинадта үнгэргэгдэдэг планерконууд ехэ үүргэ дүүргэдэг. Эндэ хүтэлбэрилэгшэдэй үүргэ дээшэлүүлэгдэдэг, хүдэлмэрилэгшэдэй эдэбхи үүсхэл дэмжэгдэдэг гээшэ.

Туйлаhан амжалтанууд бии. Тэрээнhээ гадна бэелүүлхэ зорилгонууднайшье ехэ. Гараар хэгдэдэг хүндэ ажал оньhожоруулха хүдэлмэри предприяти дээрэмнай үшөөл hулаар ябуулагдана. Илангаяа заhабарилгын албанда, хамhабариин цехүүдтэ ехэ ажал гараар хэгдэнэ.

Ажалай болон үйлэдбэриин журам эбдэхэ ябадалнуудшье үшөөл бии байhаар.

Бии байhан дутагдалнуудаа мэдэнэбди, тэдэниие усадхахын түлөө оролдонобди. Партийна, профсоюзай, комсомолой организацинуудай энэ хэрэгтэ хүдэлмэриеэ зорюулна.

ИЮЛИИН 29 — СССР-эй ДАЛАЙН-СЭРЭГЭЙ ФЛОДОЙ ҮДЭР

ОРОНОЙМНАЙ ОКЕАН ДАЛАЙН ХАРУУЛ

Флодой адмирал В. Н. ЧЕРНАВИН,

[Далайн]-Сэрэгэй Флодой Главна штабай начальник, Советскэ Союзай Герой

хы заншалнуудайнь яагаад мүндэлhые, хүгжөөгдэhэниие эли тодоор ойлгохын тулада заншалта hайндэрөө тэмдэглэжэ байхадаа эрьен харанабди.

Манай флот байгуулагдаhан түрүүшынгээ үдэрhөө совет хүнүүдэй амгалан ажалые hэргэг наринаар, бата найдамтайгаар аршалан хамгаалха үүргэеэ нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ байна. Граждан дайнай, интервенциин бэрхэшээл ехэтэй үедэ манай морягууд корабльнуудай аюулгүй байдалые хангаhан, революционно уялгаяа дүүргэлгэдэ нугаршагүй үнэн сэхэ байhан гээшэ. Улаан Флот гансахан далай дээрэ бэшэ, харин ехэ нуурнууд болон гол мүрэнүүд дээрэ дайшалхы ябуулгануудые хэhэн. Граждан дайнай фронтнуудай районуудта гол мүрэн ба нуурнуудай хэдэн арбан флотили байгуулагдаhан. Арминуудай зэргэдэ 75 мянганhаа дээшэ морягууд дайлалдажа ябаhан түүхэтэй.

Дотоодын ба гадаадын контрреволюцитай болоhон хатуу шанга тэмсэлдэ Улаан Арми ба Улаан Флот Агуу Октябриин туйлалтануудые аршалан хамгаалжа шадаhан байна. hандаралда ороhон арадаймнай ажахы hэргээн бодхоогдожо эхилээ.

Эхэ сроноймнай хүсэ шадалай ургахатай хамта флоднай хүгжөөгдэжэ захалаа. Уласхоорондын байдалай шахардуу шанга боложо байхые обёорhон партиин Центральна Комитет, Совет правительство Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэйнгээ бүхы түрэлэй сэрэгые саашадань шэнэдхэн hайжаруулхын тулада хэрэгтэй шухала хэмжээнүүдые абаhан гээшэ. Флодууд болон флотилинууд шэнэ корабльнуудые, самоледуудые, ондоошье техникэ абажа эхилээ.

Фашис Германиин зэрлиг муухайгаар добтолон ороhон ушарhаа хараалагдаhан программые сүм бэелүүлхэ арга олдоогүй hэн. Гэбэшье гол шухалань хэгдэжэ үрдигдөө, бэлэй. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай эхилхэдэ манай Далайн-Сэрэгэй Флот горитойхон хүсэтэй болоод байгаа. Дайнай хатуу шэрүүн жэлнүүдтэ тэрэ урдаа табигдаhан гол зорилгонуудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэhэн: газараар дабшадаг сэрэгүүдэй далай шадарай флангнуудые халхалаа, фашистнуудай сэрэгэй бүлэгүүдые усадхалгада үрэ ехэтэй сохилтонуудые хэhэн, десантнуудые буулгаhан, артиллериин буудалгаар туhалдаг, добтолгын шэнэ шэглэлдэ морягуудые абаашадаг байгаа. Манай флодууд далайгаар ерэhэн дайсанай корабль болон баазануудые эдэбхи ехэтэйгээр усадхадаг hэн.

Дайлалдажа байhан арминуудай сэрэгшэдтэй хамта морягууд Москва шадар, Ленинград ба Сталинградташье тулалдаhан байха юм.

Совет Армиин сэрэгшэдтэй хамта Хойто далайн флодойхид Заполяриие хамгаалаа, Хара далайн морягууд дайсанай Кавказые эзэмдэхэ түсэбые хойшо татаа, балтийцууд—Ленинэй городые абаралсаа. Номгон далайн флодой ба Улаан тугта Амарай флотилиин морягууд Урда Сахалиниие ба Курилын аралнуудые, Корей ба Хитадай хойто районуудые сүлөөлгэдэ хабаадалсаа бэлэй. Совет далайн-сэрэгэй дайшалхы туг Берлин шадарай Шпрее мүрэн дээрэ, Будапешт, Белград ба Венэ шадар Дунай дээрэ, Харбин шадар Сунгари дээрэ үргэгдэhэн байха юм.

Асари ехэ баатаршалга бидэнэй ухаан бодолдо ходо hанагдажа, социалис Эсэгэ оронойнгоо бэеэ даанхай байдалые гартаа буу барижа аршалагшадые хизааргүй ехээр хүндэлхэ мэдэрэл түрүүлнэ.

1985 ондо совет арад, түрүү үзэл бодолтой бүхы хүн түрэлтэн илалтын 40 жэлэй ойе үргэнөөр тэмдэглэхээ байна. Дэлхэйн бүхы үнэн сэхэ хүнүүд Советскэ Союзда, тэрэнэй алдар солото Зэбсэгтэ Хүсэнүүдтэ гүн гүнзэгы баяр баясхалан хүргэнэ. Имагтал тэдэнэй баатаршалгын ашаар амгалан тайбан тэнгэри доро ажаhууна ба ажаллана ха юмбибди.

Гэбэшье Агуу Октябряар мүндэлhэн оронноймнай Эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэл гансахан түүхэ бэшэ ааб даа. Энэ хадаа бидэнэрэй мүнөөдэр hаналаа табиха хэрэг мүн. Эб найрамдалай ба социализмын аша туhада хүсэнүүдэй тэнсүүриин хубилаашье hаа, Эхэ ороноо аршалан хамгаалалга ажамидаралhаа дутуугүй шухала хэрэг болоно. Коммунизм байгуулгын зорилгонуудые гадаадын политическэ айхабтар орёо бэрхэшээлтэй эрхэ байдалда шиидхэхэ баатай болонобди. Америкын мүнөөнэй захиргаанай гэмээр ракетно-ядерна дайнай аюулай тохёолдожо болохо ушар эрид дээшэлэнхэй. Империализмын хархис хүсэнүүд уласхоорондын хэрэгүүдые сэрэгэй хүсөөр шиидхэхые оролдоно.

Советскэ Союз дэлхэйн шэнэ дайе зайсуулхын түлөө үсэд шангаар эдэбхи ехэтэйгээр тэмсэнэ. Тиигэхэ зуураа совет хүнүүд империализмын дайгаар заналта хэжэ байhан ушарые тоонгүй байха аргагүй. hайн hайхан хүсэл эрмэлзэлые, амгалан ёhoop хөөрэлдэхэ ябадалые дэмжэхэ дурагүй империалис хүсэнүүдтэй зэргэ оршон ажаhууха болонобди. «Эгээл эндэ обороны хүсэ шадал тиимэ хүсэнүүдэй бэеэ бариха хэрэгтэ тон ехэ үүргэ дүүргэнэ. Манай тэрэ хүсэн мүнөө гансахан совет арадай зохёон байгуулхы ажалые хамгаална бэшэ, харин бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые аршалан хамгаална»,— гээд КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. У. Черненко комсомолой организацинуудай секретарьнарай Бүхэармейскэ зүблөөн дээрэ онсолон тэмдэглэhэн байна.

Эб найрамдалда дуратай ленинскэ политикада үнэн сэхэ Советскэ Союз зүришэлдөөтэ байдалые hуларуулха хэдэ хэдэн эдэбхи үүсхэл гаргаhан байха юм. Гэбэшье США, НАТО-гай, бусад оронууд бодомжотой hайн тэдэ дурадхалнуудыень дэмжээгүй. Тиихэhээ байха далайн-сэрэгэй хүсые бүри ехэ болгохо шэнэ программа бэелүүлжэ оронхой. Вашингтон түрүүшын добтолгодо хэрэглэгдэхэ ядерна ракетэнүүдые Баруун Европодо тараан тодхожо ороо.

Фашизмтай болоhон дайнай бүхы хүшэр хүндэ бэрхэшээлые бэе дээрээ даажа гараhан совет арад дайн гээшэ юун бэ гэжэ hайн мэдэхэ. Манай Эхэ орониие, социалис бусад оронуудта бата найдамтайгаар хамгаалхын тулада парти болон правительствамнай зохихо хэмжээнүүдые абаха баатай болоhон.

СССР-эй оборонын министр, Советскэ Союзай Маршал Д. Ф. Устинов ТАСС-ай корреспондентын асуудалнуудта харюусаха зуураа, США-гай эрье шадарай уhан доогуур ябадаг ядерна ракетэнүүдтэй совет онгосонуудай тоо олошоруулагдаа. Өөhэдынгөө шэнжэ шанараар — хүсэнэй, Холбоото Штадуудай газар дээрэхи объектнүүдые мэргэлэн тудалгаар, хэрэгтэй газартаа хүрэхэ сагай талаар — манай ракетэнүүд Европодо тодхогдоhон американ ракетэнүүдэй бидэндэ манай союзнигуудта хохидол ушаруулха хүсэндэ харюугай сохилто үгэжэ шадаха.

Флодоймнай сохилто хэхэ гол хүсэн болохо уhан доогуур ябадаг атомна онгосонууд, мүнөө үе сагай эрхим буу зэбсэгүүдээр, техникээр хангагдаhан ракетнэ, дайсанай онгосонууд болон минэнүүдтэй тэмсэл хэхэ, десант буулгаха корабльнууд — эдэ бүгэдэ манай омогорхол мүн. Тэдэнэй тоодо атомна ракетнэ «Киров» гэжэ крейсерые, уhан доогуур ябадаг онгосонуудтай тэмсэл хэхэ «Киев», «Минск» «Новороссийск» гэжэ крейсернүүдые нэрлэхэдэ болоно. Далайн ракетнэ авиаци дайшалхы ехэ хүсөөр хангагданхай.

Мүнөө үеын эрилтэнүүдэй хэмжээндэ флодоо байлгахын тулада хэрэгтэй бүхы юумэ сүм хэжэ байhан Коммунис партидаа, совет арадтаа далайн сэрэгшэд хэмгүй ехэ баяртай. Флодые техническэ талаарнь хангалга, шэнэдхэн hайжаруулга хадаа «совет сэрэгэй хүсөөр заналта» бэшэ, харин сэрэгэй хүсэнэй талаар яажашье hаань булюу байдалтай болохо гэhэн империалистнуудай хэжэ байдаг hэдэлгэнүүдтэ харюугай хэмжээнүүд болоно.

Манай Далайн-Сэрэгэй Флот залуу. Тэрэнэй корабльнууд, командирнуудынь, офицернүүд, старшинанууд болон матросууд залуу. Флодой комсомол, залуушуул — бидэнэй этигэл найдабари ба ерээдүй. Бидэнэр аханарайнгаа, эсэгэнэрэйнгээ эстафетые гэдэнэртээ дамжуулнабди, бидэнэр тэдэнэрээ тэмсэхые, илахые hурганабди.

Далайн-Сэрэгэй Флодто дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ ябагшадай дунда атомна ракетнэ «Киев» крейсерэй экипажые, уhан доогуур ябадаг «Ульяновский комсомолец» онгосын, «Минск» гэжэ крейсерэй морягуудые, ракетнэ «Варяг» гэжэ крейсерэй, десантна «Догацкий шахтер» гэжэ кораблиин экипажнуудые, полковник В. Треногин гэгшын командалдаг авиационно частиин сэрэгшэдые нэрлэжэ болоно.

Корабль, часть бүхэнэй сэрэгшэд өөhэдынгөө заншалта hайндэрые шэнэ шэнэ амжалтануудаар угтаба. Аха дүү социалис оронуудай сэрэгшэдтэй жагсаалаа нэгэдхэн, совет морягууд эб найрамдал ба социализмые бата найдамтайгаар аршалан хамгаалжа байна. Парти болон түрэл арадтаа үнэн сэхэ совет сэрэгшэд гартаа буу барин Эхэ ороноо манай хани нүхэд, союзнигуудые хамгаалгада бодохоор хэзээдэ бэлэн гээшэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: корабльнууд дээрэ туг үргэлгын үе.

ТАСС-ай фотохронико.

---

hАЙНДЭРТЭ ЗОРЮУЛАГДАБА

СССР-эй Далайн-Сэрэгэй Флодой үдэртэ зорюулhан, Москвагай ажалшадай түлөөлэгшэдэй, ниислэлэй гарнизоной сэрэгшэдэй баярай суглаан июлиин 27-до Совет Армиин Түбэй академическэ театр соо болобо.

Министерствэнүүд болон албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, элитэ сэрэгэй начальнигууд, Далайн-Сэрэгэй Флодой ветеранууд, партийна, совет болон ниитын организацинуудай түлөөлэгшэд президиумдэ hуугаа.

Далайн-Сэрэгэй Флодой Главна командалагша, СССР-эй оборонын министрэй орлогшо, Советскэ Союзай Флодой адмирал С. Г. Горшков суглаан дээрэ үгэ хэлээ.

Суглаанда хабаадагшад КПСС-эй Центральна Комитедтэ, нүхэр К. У. Черненкэдэ зорюулhан амаршалгын бэшэгые ехэ урма баяртайгаар баталан абаа.

ТАСС-ай МЭДҮҮЛГЭ

Замбуулинай дайдада буу зэбсэг дэлгэрүүлгэ хорихо талаар хөөрэлдөө үнгэргэхэ тухай июниин 29-дэ Советскэ Союзай дэбжүүлhэн дурадхал тушаа США-гай правительствын далда удхатай хараа бодолые элишэлэн тайлбарилхын тула хамтын совет-американ мэдээсэл тунхаглахые совет тала дурадхаhан юм. Тиихэдээ хэмэл одонуудта эсэргүү зэбсэгүүдые туршан дэлгэрүүлхэ ябадалые хөөрэлдөөнэй эхилhэн үдэрhөө хойшо хоюуланайнгаа талаhаа химжолхо тушаа үгэеэ ойлголсоhые оруулалсан, замбуулинда буу зэбсэг түхеэрэлгые хорихо тухай хэлсээ зохёон баталха зорилготойгоор СССР США хоёрой хөөрэлдөө хэжэ эхилхээр зүбшэлдэhэниинь тэрээн соо тодохоноор хэлэгдэхэ ёhотой байгаа.

Ондоогоор хэлэхэдэ, американ талада дамжуулан үгтэhэн тиимэ мэдээсэлэй совет проект июниин 29-дэ Советскэ Союзай дэбжүүлhэн дурадхалтай тон наринаар зохилдуулан найруулагдаа бэлэй. Америкын тусхайта нюурнуудай мэдүүлhэнэй ёhoop, тэрэниие США ямаршье арсалтагүйгөөр хүлеэн абаhан байна.

Тиигээд яабаб? Өөрынгөө бодото хараа бодолые элишэлэн харуулха баатай болоhон американ талын үгэhэн харюу дотор харахада, замбуулинда буу зэбсэг түхеэрэлгые хорихо талаар хөөрэлдөө үнгэргэхые Советскэ Союзай дэбжүүлhэн дурадхал тушаа тэдэ миил мэхэ гаргадаг, үнэндөө ямаршье хөөрэлдөө үнгэргэхэ хүсэлэнгүй байба.

Замбуулинда буу зэбсэг гаргалгые зайсуулха, тиимэ зэбсэгүүдые хоримжолхо тухайда мэдээсэлэй американ контрпроект дотор хэлэгдэхэгүйhөө байтагай, «замбуулин» гэhэн үгэшье байхагүй. Эдэ бүгэдын орондо «хайшан гэжэ хөөрэлдөө үнгэргэхэ», юушьеб «зүбшэн хэлсэхэ, тодорхойлхын тула ямар нэгэн уулзалга» үнгэргэхэ тушаа балархай найруулгатай дурадхал оруулагдана.

Энэ найруулгын удхань элитэ: тон шухала асуудалаар— замбуулинда буу зэбсэг түхеэрэлгые хорихо талаар — Советскэ Союзай дурадхаhан хөөрэлдөөнhөө зайсаха, хөөрэлдөөнэй энэ асуудалые юуншье бэшэ, юрэнхы яридаагаар hэлгэжэрхихэ, буу зэбсэг түхеэрэлгые болюулха зорилготой ямаршье холбоогүй хорото зорилгонуудтаа тэрэниие хэрэглэхэ гэhэн ябадал болоно.

Тиигэжэ американ захиргаан өөрынгөө милитарис хараа шугамhаа, үргэн ехэ хэмжээнэй сэрэгэй түсэбүүдые бушуу түргөөр бэелүүлхэ ябадалhаа арсаха хүсэлэнгүй байhанаа үшөө дахин элихэнээр харуулба. Буу зэбсэг хизаарлаха талаар ёhoшолон хөөрэлдөө хэхэ арга боломжые тиимэ политикаяа бэелүүлхэдэмнай hаалта хэхэнь гээд Вашингтонойхид hанана хэбэртэй. США гээшэ түрүүндээ Женевэдэ ядерна зэбсэгэй асуудалаар үнгэргэгдэжэ байhан хөөрэлдөө таhалдуулhан юм. Харин мүнөө замбуулин тушаа асуудалаар эхилэгдэхэ ёhотой байhан хөөрэлдөөе бүтэмжэгүй болгоно.

Замбуулинай дайдада буу зэбсэг түхеэрхэ ябадалые зайсуулха асуудалаар хөөрэлдөө үнгэргэхэ тушаа США-гай правительствын иимэ хараа бодол шууд шангаар шүүмжэлэгдэхэ ёhотой.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ ҺОНИН

Республикымнай олонхи районуудай хүүгэд Улаан-Үдэ хото шадар оршодог «Верхняя Березовка» гэжэ амаралтын байшан эрэжэ, врачнуудай харууһалга доро амаржа байнхай. Хүүгэдэй амаралтые республикын курортнуудай советэй хамта Улаан-Үдын горсоведэй гүйсэдкомой элүүрые хамгаалгын таһаг эмхидхээ. Июлиин 2-һоо 26 хүрэтэр үргэлжэлһэн хоёрдохи сезон дүүрэжэ, элдэб хаһа эхилһэн байна. Ушханай болон амилалгын органуудай убшэнтэй хүүгэд мүнөө үеын түрүү онол аргаар эмшэлүүлнэ. Тиихэдэ тусхай кабинет соо аргалалгын физкультурна хэшээлнүүдые хэнэ.

Түрүүшынгээ жэл худалжа байһан хүүгэдэй пансионат хүүгэдые амаруулха, эмшэлхэ эхэ арга боломжотой байһанаа харуулба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Надя Балдакова хатарна. 2. Олег Каргапольцев, Лева Соломин, Дима Краснюк даам нааданад.

В. МУЛЛЕРАЙ фото.

ЭРТЫН УРГАСЫН ДЭЭЖЭ

Улаан-Үдын горплодоовощторгын худэлмэрилэгшэд союзна республиканудаар ябажа, хэлсээ хэжэ, огородой эртын ургаса асаржа, хотынгоо ажалшадта наймаалдаг болонхой.

— Хотын ажалшадта огородой эдеэ элбэгээр худалдажа байха зорилгоор манай коллективэй худэлмэрилэгшэд союзна республиканудаар ябажа, эртын овощ—капуста, помидор, укроп, ногоон мангир асаржа наймаалнабди,—гэжэ горплодоовощторгын директор В. В. Шухонов хөөрэнэ.

Байгша ондо Узбегэй ССР-һээ мянга хоер зуун тонно эртын капуста асаргаджа, хотын ажалшадта, республикын худөө нютагуудта наймаалагдажа эхилэнхэй. Мүн түс республиканаа эльгээгдэһэн дүрбэн зуун тонно помидор наймаанда гаргагдаа. Энэнь үнгэрэгшэ жэлэйхинһээ нилээдгүй ехэ болоно. Энээнһээ гадна, түс республикын ажахынуудһаа хэдэн тонно яблоко, абрикос абтаад, наймаалагдажа захаланхай. Эдэниие ажалшадта худалдахын тулада киоск, лотогууд нэмэгдэжэ табигдаһан байна.

Т. БАДМАИН.

ҺУРАГШАДАЙ ТУҺАЛАМЖА

Зэдын районой Дэрэстэйн дунда һургуулида ажалай, табадахи четверть эхилбэ. Тус һургуулида табан звенонһоо бүридэһэн һурагшадай үйлэдбэриин бригада байгша ондо эмхидхэгдэнхэй.

Һуралсалай жэлэй дүүрэмсэзр 9-дэхи классай һурагша Н. Дансоруновай толгойлһон звено һургуулиин байшангые заһабарилха хүдэлмэридэ хабаадажа, класс, кабинедүүд болон партануудые шэрдэһэн байна. Түрэл ажахынгаа огородой үгэрсэ, капуста, морхооб, хартаабха харууһалха ажалда һургуулиин багша В. В. Егоровой хүтэлбэрилдэг звеногойхид хабаадана. Удаадахинь—эдир малшадай звено болоно. Баян дүршэлтэй хонишон Х-Ж. Хандашеевагай ажалай нюусануудтай танилсажа байһан һурагшад туганнуудые, хурьгадуудые харууһална.

Дүрбэдэхи звенодо оролһон ахамад классуудай 21 һурагша хонидой нооһо хайшалалгада тон эдэбхи ехэтэйгээр хабаадаа. Бүхыдөө нооһо хайшалалгын томодхогдоһон пунктда 70 гаран һурагша ажаллаһан байна. Тэдэнэр хайшалагдаһан, шэнжэ шанарыень тодорхойлогдоһон нооһо зөөхэ, нооһо пресслэхэ, нооһоо абтаһан хонидые тамгалха гэхэ мэтэ ажалда хабаадаа. Жэл бүри һурагшадай хүсөөр ажахыда «сагаан алта» хуряалгын хаһа саг болзортоо үнгэрдэг гээшэ. Һаяын үдэрнүүдтэ физкультурын багша В. Б. Дармаинай хүтэлбэрилгэ доро тэжээл бэлэдхэгшэдэй звено үбһэ хуряалгын, сенаж болон силос дараха хүдэлмэридэ сүм оролсохонь. Эдир малшадай, тэжээл бэлэдхэгшэдэй звенонууд һуралсалай шэнэ жэлэй эхилтэр ажаллаха юм.

Байгша оной зун Дэрэстэйн дунда һургуулиин багшанарай коллектив түрэл ажахытаяа һурагшадай үйлэдбэриин бригада тухай хэлсээ баталжа, партиин ЦК-гай апрелиин (1984 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын тула ехэхэн анхарал, оролдолго гаргана гээшэ. Тиигэжэ түрэл ажахынгаа мал үсхэбэрилсэхэ хэрэгтэ хабаадажа, аба эжынгээ, үбгэ эсэгэнэрэйнгээ дүй дүршэлдэ багаа балшар наһанһаа эдир дэрэстэйнхид һурана ха юм.

М. ГАЛСАНОВ.

Зэдын район.

ЗАЛУУШУУЛ МҮРЫСЭБЭ

Нарин сэмбын комбинадай аппаратно нэхэлгын цехтэ «мэргэжэлээрээ эрхим» гэһэн конкурс һаяхан үнгэргэгдэбэ. Тэндэ залуу 40 нэхэгшэ хабаадаа.

Бүд нэхэдэг промышленностиин мэргэжэлэй техническэ училищи дүүргэһэн Галина Оглых конкурсдо илажа гараба. Тэрэ бусадһаа бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлжэ, эрхим шанартай бүд нэхэһэн байна. Н. Худякова, Т. Шолонова, М. Яковлева, Т. Еронская гэгшэд конкурсдо шалгарагшадай тоодо ороо.

Б. БАЛЬЖИНИМАЕВ.

РАДИО-ДАМЖУУЛГА ХЭРЭГЛЭНЭ

Мүнөө ниитын адууһа малда бардам хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхэ халуун тэмсэлэй эхилээд байхада, хүн зониие энэ шухала хэрэгтэ хабаадуулха талаар нютагай радио-дамжуулга Хурамхаанай районой Аргатын совхоздо ехэхэн үүргэ дүүргэнэ. Һарадаа хоёр удаа гарадаг дамжуулгануудые библиотекарь Бутидма Гомбоевагай бэлдэхэдэ, соёлой байшангай уран һайханай хүтэлбэрилэгшэ Анна Орбодоева уншана. Совхозой парткомой тоггоолой ёһоор, С. Содномова, Ц. Раднаев, Б. Хубузгеева болон бусад нютагай радиоредакциин гэшүүд болонхой юм.

Хэрбээ совхозой һү һаалиин фермэнүүдэй ажал' хэрэгүүд, мүн совхозой комсомолой организациин секретарь Базарма Хубузгеевагай залуушуул тухай хөөрөөнүүд түрүүшын дамжуулгада оруулагдаа һаань, хоёрдохи дамжуулгада хабарай тарилгын дүнгүүд, «Үбһэ хуряалгадаа —бултадаа» гэһэн ниитэ гаршагтай циклһээ түрүүлэн хөөрөөн аргадынхидта дурадхагдаһан байна.

С. БУДАЕВА.

Хурамхаанай район.

ТАНГАЛАЙ ҮБҺЭНЭЙ УРГАСА ХУРЯАГДАА

1969 ондо Хабаровска хизаарай госпромхозууд манай гүрэн дотор түрүүшынхеэ «орляк» гэжэ тангалай үбһэ (папоротник) түүжэ. дабһалаад, экспортдэ ябуулха үйлэдбэриие агнуури-олзоборилгын ажахынуудта нэбтэрүүлһэн байгаа. Буркоопсоюзай манай республикын коопзверопромхозууд энэ продукциие 1976 онһоо хойшо Япон эльгээжэ эхилээ һэн.

Мүнөө үедэ энэ агнууриин ажахынуудай олзотой һалбаринуудай нэгэнинь болонхой. Юуб гэхэдэ, тангалай үбһэ бэлэдхэхэ хаһа агнууриин хаагдаһан хойно, алирһа, жэмэс, һархяаг түүхэ сагай сагай ерээдүйдэ, ангуушадай эгээл сүлөөтэй байхада эхилнэ. Энээнһээ гадна, энэ үбһэн набшаһатай болон холимог, шиигтэй газарта ургадаг хадаа ган гасуурта дайрагдадаггүй, жэлһээ жэлдэ һайн ургаса үгэдэг гээшэ.

Тангалай үбһэнэй бэлэдхэл июниин эхеэр захалаад, оройдоол 15 хоногой туршада үргэлжэлдэг. Энэ богони сагай хугасаа соо ехээр, һайн шанартайгаар суглуулжа үрдихэ, гээшэ тон шухала ажал болоно.

1984 ондо «орляк» гэжэ тангалай үбһэнэй бэлэдхэл һайн эмхидхэлтэйгээр үнгэрөө. Кабанскын коопзверопромхоздо олзоборилгын 4 бааза, Прибайкалида 3 бааза түхеэрэгдэнхэй байгаа. Энэ үбһэ түүлгэдэ Улаан-Үдын кооперативна училищиин болон техникумэй һурагшад, штатна ангуушад, баазануудай оршон шадар ажаһуудаг дунда һургуулиин һурагшад, пенсионернүүд. гэрэй эзэн эхэнэрнүүд, жэлэйнгээ ээлжээтэ амаралтада гараһан гүрэнэй алба хаагшад хамтадаа 900 шахуу хүн хабаадажа, эдеэ хоолоор болон элдэб шухала гэр байдалай хэрэгсэлнүүдээр хүсэд хангагдаһан байха юм.

Нэгэ хүдэлмэриин үдэр соо (8 часай туршада) 1 хүн дундa зэргээр 25—30 килограмм суглуулха арга боломжотой. 1 килограмм продукци 50 мүнгөөр тушаагдадаг. Шамбай, шударгы хүн үдэрэй 70—100 килограмм хүрэтэр суглуулха шадалтай.

Хэдэхэн хоногой туршада Кабанскын коопзверопромхоз 105 тонно 600 килограмм, Прибайкалиин район 29 тонно 200 килограмм тангалай үбһэ бэлэдхэбэ.

Район бүхэндэ эрхим дүнгүүдые харуулһан түрүүшүүл олон. Жэшээнь, Кабанскын райондо штатна ангуушан А. К. Басин—1530, пенсионер А. Н. Подкорытов — 1170, дунда һургуулиин һурагша С. Степанов — 400, Прибайкалиин районой штатна ангуушан А. А. Батурин — 512, пенсионер И. А. Подкорытов 480 килограмм тангалай үбһэ тушааһан байна. Түрүү һуури эзэлһэн хүнүүдтэ мүнгэн шан барюулагдаа.

Август һарада дабһалагдаһан 80 тонно тангалай үбһэн Япон эльгээгдэхээр хараалагдана.

М. ГЫЛЫКОВ,
Буркоопсоюзай коопзверопромхозуудай трестын охотовед.

ОЛОНДО ҺАЙШААГДАНА

Мухар-Шэбэр тосхоной ажалшадай амардаг, сэнгэдэг парк соо соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй дунда тусхай конкурс үнгэргэгдэбэ. Тус конкурсдо Улаан-Үдын, Мухар-Шэбэрэй районуудай соёлой хүдэлмэрилэгшэд хабаадалсаһан байна. Конкурсдо хабаадаһан «Шэмээшэгүүдэй үдэшэ» гэһэн программа суглараг шадай зүгһөө һайшаагдаа. Тус программые Тарбагатай тосхоной соёлой ордоной хүдэлмэрилэгшэ, Буряадай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ Раиса Баннова бэлдэһэн байгаа.

Мухар-Шэбэрэй районой соёлой хүдэлмэрилэгшэд гурбан программа конкурсын үзэмжэдэ табиһан байна. Тэдэнэй нэгэн Мухар-Шэбэр тосхоной соёлой ордоной хүдэлмэрилэгшэдэй бэлдэһэн «Замбуулин руу аяншалга» гэһэн программа конкурсын жюрин гэшүүдтэ, харагшадта ехэтэ һайшаагдажа, Улаан-Үдэ хотодо үнгэргэгдэхэ республикын соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй конкурсдо хабаадаха эрхэдэ хүртэбэ.

Н. ЦЫБИКДОРЖИЕВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Абаһан уялгануудаа заатагүй дүүргэхэ»—областной партийна организациин эдэбхитэдэй суглаан дээрэ А. М. Беляковой хэһэн элидхэлһээ. «Үдэр бүхэндэ эршэдэнэ»— Б. Трухинай репортаж. ТАСС-ай мэдүүлгэ.

Хоердохи хуудаһанда: «Абаһан уялгануудаа заатагүй бэелүүлхэ»— А. М. Беляковой элидхэлэй түгэсхэл. Элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэ.

Гурбадахи хуудаһанда: «Эхэ ороной найдамтай хамгаалагшад»—Г. Бондаренкын статья. «Хани барисаан нүхэдөө суглуулна»—Н. Русактай хөөрэлдөөн. Уласхоорондын байдал тухай материалнууд. Лос-Анджелистахи Олимпиада дээрэ.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: Шэнэ һонинууд. «Хадхууртай тохоног»—А. Субботиной фельетон. «Сахилгаан»—В. Кондоусиин шог. ГАИ-гай экран. Телевидениин долоон хоногой программа. Мэдээсэлнүүд, соносхолнууд.

САГАЙ УЛАРИЛ

Июлиин 29—30-да республика доторнай бүрхэжэ, сэлмэжэ байха. Зарим нютагуудта бороо орохо. Баруун тээһээ секундын 7—12 метр хүсэтэйгөөр һалхилха. Һуниндөө 8—13, үдэрынь 22—27 градус дулаан байхаар хүлеэгдэнэ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Июлиин 29-һөө августын 4 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 29

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — «Зарядкадаа зогсогты!» 9.55 — Далайн-Сэрэгэй Флодой үдэртэ — баримтата фильмүүд. 10.45 — «Будильник». 11.15 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!» 12.15 — «Элүүр энхэ байлга» — эрдэм дэлгэрүүлгын программа. 13.00 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 13.30 — «Эрдэм наука ба техникэ — киножурнал. 13.45 — «Хүдөөгэй час». 14.45 — «Хүгжэмтэ киоск». 15.15 — Үхибүүдтэ— фильм. «Каникулы Петрова и Васечкина. «Обыкновенные и невероятные», «Рыцарь» (2 сери). 16.25 — «Аяншалагшадай клуб». 17.25 — «Циркын артист Игорь Петрухин» — фильм-концерт. 18.00 — **«Мүнөөдэр—СССР-эй Далайн-Сэрэгэй Флодой үдэр. Далайн-Сэрэгэй Флодой главна командалагша, СССР-эй обороны министрэй орлогшо, Советскэ Союзай Флодой адмирал, Советскэ Союзай хоёр дахин Герой С. Г. Горшков үгэ хэлэхэ.** 18.15 — СССР-эй Далайн-Сэрэгэй Флодой үдэртэ зорюулагдаһан хүгжэмтэ дамжуулга. 19.00 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.45 — «Два гусара» — уран һайханай телефильм. 22.00 — «Время». 22.35 — «Бүхыдөө зургаан миндаһан» — фильм-концерт. 23.10 — «Зуун хүхэ буха»— баримтата телефильм. 23.30 — Дэлхэйн арадуудай творчество. 24.00— Футболоор СССР-эй чемпионат. СКА—«Спартак» (01.45 хүрэтэр).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкадаа зогсогты!» 9.20 — «Медик» гэжэ дуунай ансамблиин концерт. 9.35 — «Бултанай стадион». 10.05 — «Ород хэлэн». 10.35 — В. А. Моцартын зохёолнуудай концерт. 11.40 — «Арбан алхам урид»— баримтата телефильм. 12.00 — «Кино харагшадай анхаралда» 12.25 — **«Ан амитадай байдал».** 13.45 — тамаралгаар ... нат. 14.15 — ...скиин «Васи... М. Ермолов... театрай фил... Анни Вески ... дуулана. 17.3... респондентн... — «Эрэлхэг ... тэй уран һай... (1 сери). 19... до самых ок... тата телефил... зохёолшо Л. ... чество тухай... Аргиракиин ... 21.00 — «Ан... багашуул!». ... тын артистна... — «Время». ... санын спорт... дын мүрысөө... болоор ССС... «Торпедо — ... (23.50 хүрэтэр).

ПОНЕДЕЛЬНИК, 30

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00— «Время». 9.35—Үглөөнэй гимнастика. 9.50— Футболой шэнжэлэл. 10.20—«Кот, который гулял сам по себе». «Крот и жевательная резинка» — мультфильмнүүд. 10.50— Баримтата телефильмнүүд. 11.35 — «А к нам цирк приехал». «Мишел и Мишутка»—уран һайханай богонихон фильмүүд— үхибүүдтэ. 12.35 — һүүлэй һонин (12.40 хүрэтэр). 15.15— һүүлэй һонин. 15.35 —,Венгреэр аяншалга»— кино-шэнжэлэл. 16.35— Д. Шостаковичой хүгжэм. 17.10— «Зураг бүхэндэнь— наран». 17.25—«Эжын һургуули». 17.55 —СССР-эй арадай артист Ю. Завадский Р. Гамзатовай шүлэгүүдые уншаха. 18.20 — «Дохёогоо үгыт, горнистнар!». 18.50— **Шинии ленинскэ библиотекэ.** В. И. Ленин. «Агуу ехэ үүсхэл.

Улаан-Үдэ. 19.30—«Байгал».

Москва. 19.45— **«Мүнөөдэр—түби дэлхэйдэ».**

Улаан-Үдэ. 20.00—Байкал».

Москва. 20.20— «Ажал хэрэгүүд ба хүнүүд. Алмалта, арьбалалтын талаар Пермскэ областиин промышленна предприятинуудай хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай. 20.50 — Ю. Семеновой туужаар найруулагдаһан «ТАСС уполномочен заявить...» гэһэн 10 серитэй уран һайханай телефильм. (1-дэхи сери). 22.00— «Время». 22.35— Искусствын мастернууд. СССР-эй арадай артист И. Любезнов. 23.45 —**«Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ».** (24.00 хүрэтэр).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00— Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — «Аллегро с огнем»— уран һайханай фильм. 10.50— «Будильник». 11.20— «Ород хэлэн». 11.50— Баримтата фильмүүд. 12.20 — «Эрдэм наука ба ажабайдал». 12.50— «Сумбарай аялганууд». Ашхабадһаа дамжуулга. 13.15— Үхибүүдтэ —фильм. «Славный парнишка» (Болгари). 14.45— «Эб найрамдал ба залуушуул». 15.20— «Прощенка», «Маша и волшебное варенье», «Почему ослик заупрямился»— мультфильмнүүд 15.45— «Кино харагшадай анхаралда». 16.30— һүүлэй һонин. 16.35— 18.05— Забһарлал.

Улаан-Үдэ. ...кын Арадууд... саанай орд... драмтеатрай ... гэй» гэһэн ...

Москва. 19... да»— барим...

Улаан-Үдэ. ...холнууд.

Москва. ... мультфильм.

Улаан-Үдэ. ... арадай артис... концерт.

Москва. «... ты, багашуул... баабгай» — ... хи сери. 21... тоор улас... сөөн. 22.00— «Фонтанай ... жамди» — ... фильм (23.50...

ВТОРНИК, 31.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00— «Время». 9.40— Үглөөнэй гимнастика. 9.55— «Найдалай далбага». 10.25— «Аренэ дээрэ табан уулзалга»— фильм-концерт. 11.20— «ТАСС уполномочен заявить...» 1-дэхи сери. 12.30 —һүүлэй һонин (12.35 хүрэтэр). 15.15— һүүлэй һонин. 15.35— «Түсэбтэ табан жэл— хүн бүхэнэй хэрэг» —баримтата фильмүүд. 16.15 —Александр Гринэй ажабайдал, зохёолнуудынь. 17.25 —Үхибүүдтэ— фильм. «Всадники». (1-дэхи сери).

Улаан-Үдэ. 18.30 —«Байгал». 18.40— Түрүү зэргэдэ дабшагшад. Хүдэлмэриин нөөсэ арга боломжонууд. 19.10 —«Байкал».

Москва. 19.30— Мультфильм. 18.45— **«Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ».**

Улаан-Үдэ. 20.00 —«Бууса дээрэ»—киноочерк. 21.10 — «Һургуулиин мүнөөдэр ба ерээдүй».

Москва. 20.50 — «ТАСС уполномочен заявить...» (2-дохи сери). 22.00— «Время». 22.35— «Юун? Хаана? Хэзээ?» 23.40— «Мелодии янтарного берега»— эстрадын концерт. 00.15 **«Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ».** (00.35 хүрэтэр).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.20— «Фонтанай хажууда уулзуужамди» —уран һайханай фильм. 10.35 —«Алталиг ташалангууд» —баримтата телефильм. 11.25 —«Дохёогоо үгыт, горнистнар». 11.55— «Үнэгэн ба баабгай», «Ойн байдал» —мультфильмнүүд. 12.15 —Француз хэлэн. 2-дохи жэлээ һурагшадта. 12.55—«Эрдэм ухаан—хүсэн». —Эрдэм дэлгэрүүлгын журнал. 13.40 — Үхибүүдтэ— фильм. «Каникулы на пустынной улице». (Венгри). 14.40— Баримтата фильмүүд. 15.20—Шатарай һургуули. 15.50 —Бүхэроссин конкурсын лауреат, Сыктывкар городой баянистнуудай трио наадана. 16.15— «Призвание» — телеочерк. 16.25— һүүлэй һонин. 16.30 —18.00—Забһ...

Москва. ... ССР-эй гүрэ... ансамблиин ... «Бидэ БАМ ...

Улаан-Үдэ. ... дуудай ажал... ветскэ рай... нуудые үбэ...

Москва. 2... хёолшо ба...

Улаан-Үдэ. ... холнууд.

Москва. 2... нойрсогты, ... шахан ба ба... ри). 21.15— һонин. 22.00 —«Шам тух... най телефи... тэр).

СРЕДА, 1.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.40 —Үглөөнэй гимнастика. 9.55— «Холо, ойрын дуунууд». 10.40 — «Аяншалагшадай клуб». 11.40— «ТАСС уполномочен заявить...» (2-дохи сери). 12.50 —һүүлэй һонин (12.55 хүрэтэр). 15.15— һүүлэй һонин. 15.35— «Хүдөөгэй һонин» — баримтата фильм. 16.05 — М. Равелиин хүгжэм. 16.25— Г. Абашидзын уран зохёол. Поэдэй 70 наһанай ойдо. 17.00 —«Хүбиин хабаатай». Артиллериин генерал-майор, Улаан Тугай гурбан орденой кавалер А. Ф. Сергеевэй дайшалхы зам тухай. 1.745— «Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ». 18.15— Бултанай стадион.

Улаан-Үдэ. 18.45— «Байгал». 18.55— «Лотос» ансамблиин концерт. 19.30— «Директорэй ажабайдалһаа» — киноочерк.

Москва. 19.45— **«Мүнөөдэр—түби дэлхэйдэ».**

Улаан-Үдэ. 20.00— «Арадай хиналтын экран». 20.30 — «Байкал».

Москва. 20.50—«ТАСС уполномочен заявить...»— (3-дахи сери). 22.00—«Время». 22.35 —«Долоон хоногой спорт». 23.05— «Дуулая, нүхэд!». 00.35— **«Мүнөөдэр—түби дэлхэйдэ».** (00.55 хүрэтэр).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20—Баримтата фильмүүд. 9.40— «Шам тухай»—уран һайханай телефильм. 10.55— Буратиногой выставкэ. 11.25— «Гэр бүлэ ба һургуули». 11.55— «Баранкин, хүн шэнги байгыш»— мультфильм. 12.15— «Призвание». «Путь к морю». 12.45 —Байгаали шэнжэлэгшэдэй почто. 13.15 — Үхибүүдтэ —фильм. «Дуугаар 4 гэһэн сэгнэлтэ». 14.20— Немец хэлэн. 2-дохи жэлээ һурагшадта. 14.50— «...16 хүрэтэр, тэрээнһээ ахаа». 15.35— Молдавска ССР-эй телевидени болон радиогой академическэ хоорой концерт. 16.00— һүүлэй һонин. 16.05— 17.50—Забһарлал.

Улаан-Үдэ. 17.50— «Таанадта, агитаторнууд болон политинформаторнуудта». 18.10 — «Бидэ БАМ баринабди».

Москва. 1... тохонууд». ... һа»— бари... 19.30— «Чу... —баримтата...

Улаан-Үдэ. ... зүргэнүүдээр...

Москва. ... арадай арти... вэй концерт.

Улаан-Үдэ. ... холнууд.

Москва. «... ты, багашуу... мультфильм. ... хоорондын ... ат П. Коган... кэ). 22.00— «Пятеро с ... ханай филь... лоор ССС... ЦСКА— «Ди... (01.45 хүрэтэр).

ЧЕТВЕРГ, 2

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 —«Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — Баримтата фильмүүд. 10.35 — Концертын заалда —һурагшад. 11.05 — «Ветер про запас». — мультфильм. 11.20— «ТАСС уполномочен заявить...» (3-дахи сери). 12.30 — һүүлэй һонин (12.35 хүрэтэр). 15.15— һүүлэй һонин. 15.35 — «80-яад онуудай коммунистнууд». Баримтата телефильмнүүд. 16.25 — Шатарай һургуули. Бэлиг шадабариин хэшээлнүүд. 17.00 — Үхибүүдтэ «Всадники» (2-дохи сери). 18.15 — Арадай хатарай «Зебо» ансамблиин концерт.

Улаан-Үдэ. 18.45 — Уласхоорондын шэнжэлэл. (буряадаар). 19.00 — «Байгал». 19.10 —«Юртэмсэ дэлхэй совет хүнүүдэй нюдөөр». Майн, Ацтегүүдэй орондо.

Москва. 19.45 — **«Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ».**

Улаан-Үдэ. 20.00 —«Байкал». 20.20 — «Барилгашан». 2-дохи ТЭЦ-эй барилга тухай.

Москва. 20.50 — «ТАСС уполномочен заявить...» (4-дэхи сери). 22.00 —«Время». 22.30 — «Зүрхэ сэдьхэлни инаг дураар халина...» — уран һайханай хүгжэмтэ композици. 23.10— Залуушуулай аудиторидо уулзалга. Инженер тухай үгэ. 23.45 — «Мүнөөдэр —түби дэлхэйдэ». 24.00 — Футболоор СССР-эй чемпионат. «Динамо» (Минск) — «Спартак». (01.45 хүрэтэр).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — Зазвенели канклесс, запели бирбинес»— фильм-концерт. 9.50 —«Пятеро с неба» — уран һайханай фильм. 11.20 — «Если хочешь мир увидеть» — баримтата телефильм. 11.45 — «Ород былинэнүүд ба онтохонууд — хүгжэмдэ». 12.55 — «Мэдэ, шада». 13.40 — «Эжын һургуули». 14.10 — Испан хэлэн. 14.40 — Саратовай телевидениин студиин программа. 15.30 — «Город принял» — уран һайханай фильм. 16.45 — һүүлэй һонин. 16.50—18.45 —Забһарлалга.

Москва. ... тэрээнһээ а... томобиль и ...

Улаан-Үдэ. ... холнууд.

Москва. 20... ука ба ажа... Совет дууна...

Улаан-Үдэ. ...эбадалтаниие ... төөхэ» — ки...

Москва. «... ты, багашуу... мок» — му... «Аршаан б... ород арада... сэдхэнэ. 2... Союзаар» — «Время». 2... летье» — ур... фильм. (ГД...

ПЯТНИЦА, 3

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 —«Время». 9.40 — «Үглөөнэй гимнастика». 9.55 —«Наран, һалхиие угтуулан»— пионернүүдэй концерт. 10.25 — Баримтата фильмүүд 11.10 — «Эди шэдитын шаби» — мультфильм. 11.30 — «ТАСС уполномочен заявить...» (4-дэхи сери). 12.35 — һүүлэй һонин (12.40 хүрэтэр). 15.15 — һүүлэй һонин. 15.35 — Литовско телевидениин баримтата фильмүүд. 16.25— «Ород хэлэн. 17.00 — Эрдэмтэд— Москва шадарай агропромышленна комплексдо. 17.30 —«Этот фантастический мир».

Улаан-Үдэ. 18.45— «Байгал». 18.55 —«Халаан» — тележурнал. 19.25 — «Байкал».

Москва. 19.45 — **«Мүнөөдэр —түби дэлхэйдэ».** 20.00 — «Зорилго, бэдэрэлгэ, шиидхэбэринүүд». 20.50 — «ТАСС уполномочен заявить...» (5-дахи сери). 22.00 — «Время». 22.35 — «М. Дунаевскиин хүгжэмтэй уулзалга» — фильм-концерт. 23.45 — **«Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ».**

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — Баримтата фильмүүд. 9.45 — «Междулетье» — уран һайханай фильм (ГДР). 11.05 — Стендовэ буудалгаар СССР-эй чемпионат. 11.55 — Зелена Гура городто үнгэргэгдэһэн хүүгэдэй уран һайханай харалга. 12.25 —«Театр одного актера». 13.40— «Запах земли» — уран һайханай фильм. (Монголкино). 14.45 — Англи хэлэн. 15.25— «Казагууд дуулана» —фильм-концерт. 15.55 — Г. Бакланов. Зохёолойнь хуудаһанууд. 16.40 — һүүлэй һонин.

16.45—17.35 — Забһарлалга.

Улаан-Үдэ. 17.35 — «Экран» — теле-суглуулбари. Совет киногой 65 жэлэй ойдо. 18.35 — Бүхэсоюз... тиль» кино...

Москва. ... уран зохёол... лэл. 19.30 — ... атр» — бар...

Улаан-Үдэ. ... ажалшадта ... церт. 20.15 ... ник» — те... хүдэлмэриш...

Москва. 2... нойрсогты, ... вай дружи... 21.15 — Де... «Время». 2... Кихота» — ... фильм. (23.5...

СУББОТО, 4

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — Гвадалаха городой университедэй фольклорно ансамблиин концерт. (Мексикэ). 10.25 — «Эрхим шанартай эд бараа — элбэгээр». 10.55 — «Спортлотогой» 31-дэхи тираж. 11.05 — «ТАСС уполномочен заявить...» (5-дахи сери). 12.10 «Круг чтения». 12.55 — «Нүхэр, һанана гүш?..» 13.55 —«Бүхы наһанай хэрэг» — телевизионно баримтата фильм. 14.25 —«Москвичка» — телеклуб. 15.40 — **«Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ».** 15.55 — «Гэр бүлэ ба һургуули» — тележурнал. 16.25 — Уран зураашад тухай хөөрөөнүүд. Репин Гүрэнэй ород музейн суглуулбарида. 16.55 — «Нүхэр дуун». 17.40— **Политическэ шэнжэлэгшэ В. П. Бекетовэй хөөрэлдөөн.** 18.10— «Ну, погоди!» — мультфильмнүүд (5-дахи, 6-дахи серинүүд). 18.30 — «Ан амитадай байдал». 19.30—«Боль и гнев Сальвадора» баримтата телефильм. 20.25 — «Юрын бэшэ концерт». СССР-эй арадай артист С. Образцовой хүтэлбэрилдэг Гүрэнэй академическэ куклануудай Түбэй театрай фильм-концерт. 22.00 —«Время». 22.35 — РСФСР-эй арадай артистнууд Н. Павлова В. Гордеев гэгшэд хатарна. 22.35 —Шэнэ һонин. 23.45 —Эстрадна программа. (00.30 хүрэтэр).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 —«Время». 9.15 — «Элүүр энхэ байха гэбэл». Физкультурнигуудта зүбшэлнүүд. 9.30 —Түмэр замшадай үдэртэ. Баримтата фильмүүд. 10.00 — Ритмическэ гимнастика. 10.35 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 11.05 — «Хүн. Газар. Юртэмсэ дэлхэй» 11.50 —А. Алексин. «Пойдем в кино?» —Москвагай эдир харагшын театрай фильм-зүжэг. 13.20 — «Аяншалагшадай клуб». 14.20 — Ленинградай телевидениин студиин программа. 16.00—Эхэшүүлдэ зорюулагдаһан мультфильмнүүд. 16.30 — «Үнэн зүрхэнһөө». Урда-Уралай түмэр харгын коллективтэй уулзалга.

Улаан-Үдэ. 18.25— «Эхэ ороной ... доо туһална... гэй 50 жэл... хүгжэмтэ п... «Дүлэн». «Ө... рэ ажаһуун...

Москва. 2... хэ байлга» ... гын програм... галан нойр... «Маугли» — ... — Уласхоор... 21.30 — Ст... СССР-эй че... «Время». 2... бэдэрэгты» ... телефильм. ... ринүүд).

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ 23 редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62 отв. секретарь—2-50-52 секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-34-05, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36 2-63-86 советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, 2-57-63, информации—2-60-91, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61, выпускающие—2-35-95, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография ... ственного комитета Бурятской АС... делам издательств, полиграфии ... ной торговли г. Улан-Удэ, ул. Лени... Н-02498. Заказ № 174. Индекс...